

AYT

ICEBERG

TÜRK EDEBİYATI

SORU BANKASI

TANER SÜMER

AKILLI TAHTAYA UYUMLU

ÖSYM SORULARI

SORU SAYISI: 1491

SORU ÇÖZÜM /
KONU ANLATIM VİDEOLU

ORTA
DÜZEY

Ön Söz

Neden ICEBERG?

ICEBERG; okyanuslarda deniz akıntıları ve rüzgârlarla sürüklenerek yüzen büyük buz kütesidir. ICEBERG'in suyun üzerinde bulunan %10'luk kısmını destekleyen ve görünmesini sağlayan, suyun altındaki görünmeyen %90'lık kısmıdır. Bu kitabı hazırlarken ICEBERG'in görünmeyen kısmının görünen kısmına olan bu katkısından biz de etkilendik.

Elinizdeki kitabı; görünen bir soru bankasından öteye taşıyarak konu eksiklerinizi tamamlamanızı sağlayacak detaylı konu anlatım videoları, çözmekte zorlandığınız soru tiplerinin stratejilerini öğrenebileceğiniz çözüm videoları ve çıkmış sınav sorusu deneyimini yaşamanız için ÖSYM sınav soruları ile görünmeyen bir kısım oluşturduk.

Millî Eğitim Bakanlığının uygulamaya koyduğu yeni öğretim programlarına uymakla birlikte ÖSYM'nin son yıllarda sorduğu soruları inceleyerek hazırladığımız kitaplarımızla siz değerli öğrencilerimizin yükünü hafifleterek öğrenmenizi kolaylaştırmayı ve bunu kalıcı hâle getirmeyi amaçladık.

Uzman yazarımız tarafından büyük bir özveriyle hazırlanan **AYT ICEBERG Edebiyat Soru Bankası** kitabının sizlere yararlı olacağına ve başarı yolunda hızlı ilerlemenizi sağlayacağına gönülden inanıyoruz.

İhtiyaç duyduğunuz her an **Konu Anlatım ve Soru Çözüm Videolarıyla 7/24** yanınızdayız. Başarılar ve verimli çalışmalar diliyoruz.

Yayın Yönetmeni
Eyüp Eğlence

Yazarın Sana Mesajı Var

Sevgili Öğrenciler,

YKS'nin ikinci oturumunda Türk Dili ve Edebiyatı branşının sizler için ne kadar önemli olduğunun bilinciyle hareket ederek uzun süredir üzerinde özenle çalıştığımız, büyük emekler harcadığımız kitabımızı sizlerle buluşturmanın heyecanı ve mutluluğunu yaşamaktayız.

Kapsamlı bir araştırmanın ürünü olan bu kitabımızdaki sorular; ÖSYM'nin özellikle son beş yılda sorduğu soruların titizlikle incelenmesi sonucunda şekillenmiştir. Bütün soruların analizi yapılarak, soruş şekilleri incelenerek hangi konulardan daha çok soru sorulduğu ve ÖSYM'nin sorularda nasıl bir dil ve anlatım benimsediği tespit edilmiş; neticede de kitap yazılırken bu kıstaslar göz önünde bulundurulmuştur. Kitabımız; 13 Ünite, 60 Mikro Test, Dönem Testleri ve Ünite Tekrar Testleri'nden oluşup zengin soru çeşitliliğine sahiptir. Daha önce çıkmış soru kalıplarıyla oluşturulan soruların yanında, çıkma ihtimalini düşündüğümüz yepyeni soru kalıplarıyla hazırlanmış sorulara da yer vererek kitabımıza ayrı bir çeşitlilik kazandırmayı hedefledik. Yapacağınız kısa konu tekrarlarından sonra kitabımızdaki soruları çözdüğünüzde konuyu pekiştireceğinize inanıyor, kitabın hedeflerinize ulaşmanızda faydalı olmasını diliyorum.

Taner Sümer

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1: GÜZEL SANATLAR VE EDEBİYAT	7 - 14
1. Mikro Konu: Güzel Sanatlar ve Edebiyat	8
ÜNİTE 2: METİN TÜRLERİ	15 - 28
2. Mikro Konu: Öğretici Metinler.....	16
3. Mikro Konu: Olaya Bağlı Metinler	20
4. Mikro Konu: Sözlü Anlatım Türleri.....	24
ÜNİTE 3: ŞİİR BİLGİSİ - SÖZ SANATLARI	29 - 58
5. Mikro Konu: Şiirin Temel Kavramları / Kafiye ve Redif.....	30
6. Mikro Konu: Şiir Türleri	40
7. Mikro Konu: Söz Sanatları	46
ÜNİTE 4: İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI	59 - 72
8. Mikro Konu: Sözlü Dönem	60
9. Mikro Konu: Yazılı Dönem	64
ÜNİTE 5: GEÇİŞ DÖNEMİ (İSLAMİYET ETKİSİNDE GELİŞEN TÜRK EDEBİYATI)	73 - 84
10. Mikro Konu: Geçiş Dönemi (İslamiyet Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı).....	74
ÜNİTE 6: DİVAN EDEBİYATI	85 - 118
11. Mikro Konu: Divan Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Türleri	86
12. Mikro Konu: Divan Edebiyatında Nesir	98
13. Mikro Konu: Divan Edebiyatı Sanatçıları	104
ÜNİTE 7: HALK EDEBİYATI	119 - 156
14. Mikro Konu: Halk Edebiyatı / Anonim Halk Edebiyatı Nazım - Nesir Şekilleri ve Türleri.....	120
15. Mikro Konu: Âşık Tarzı Halk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Türleri.....	126
16. Mikro Konu: Âşık Tarzı Halk Edebiyatı Sanatçıları	132
17. Mikro Konu: Tekke - Tasavvuf Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Türleri	138
18. Mikro Konu: Tekke - Tasavvuf Halk Edebiyatı Sanatçıları.....	144

ÜNİTE 8: EDEBÎ AKIMLAR	157 - 168
19. Mikro Konu: Edebî Akımlar	158
ÜNİTE 9: TANZİMAT EDEBİYATI	169 - 204
20. Mikro Konu: I. Dönem Tanzimat Edebiyatının Genel Özellikleri.....	170
21. Mikro Konu: I. Dönem Tanzimat Edebiyatında Şiir.....	172
22. Mikro Konu: I. Dönem Tanzimat Edebiyatında Roman ve Hikâye	174
23. Mikro Konu: I. Dönem Tanzimat Edebiyatında Tiyatro.....	176
24. Mikro Konu: I. Dönem Tanzimat Edebiyatında Öğretici Metinler.....	178
25. Mikro Konu: I. Dönem Tanzimat Edebiyatı Sanatçıları.....	180
26. Mikro Konu: II. Dönem Tanzimat Edebiyatının Genel Özellikleri.....	186
27. Mikro Konu: II. Dönem Tanzimat Edebiyatında Şiir	188
28. Mikro Konu: II. Dönem Tanzimat Edebiyatında Roman ve Hikâye	190
29. Mikro Konu: II. Dönem Tanzimat Edebiyatında Tiyatro.....	192
30. Mikro Konu: II. Dönem Tanzimat Edebiyatında Öğretici Metinler	194
31. Mikro Konu: II. Dönem Tanzimat Edebiyatı Sanatçıları.....	196
ÜNİTE 10: SERVETİFÜNUN EDEBİYATI - FECRİÂTÎ TOPLULUĞU	205 - 228
32. Mikro Konu: Servetifünun Edebiyatının Genel Özellikleri	206
33. Mikro Konu: Servetifünun Edebiyatında Şiir	208
34. Mikro Konu: Servetifünun Edebiyatında Roman, Hikâye ve Tiyatro	210
35. Mikro Konu: Servetifünun Edebiyatında Öğretici Metinler	212
36. Mikro Konu: Servetifünun Edebiyatı Sanatçıları	214
37. Mikro Konu: Servetifünun Edebiyatı Bağımsız Sanatçıları	220
38. Mikro Konu: Fecriâtî Topluluğu - Şiir, Roman, Hikâye, Tiyatro ve Öğretici Metinler.....	222
39. Mikro Konu: Fecriâtî Topluluğu Sanatçıları	224

ÜNİTE 11: MİLLÎ EDEBİYAT	229 - 248
40. Mikro Konu: Millî Edebiyat'ın Genel Özellikleri	230
41. Mikro Konu: Millî Edebiyat'ta Şiir	232
42. Mikro Konu: Millî Edebiyat'ta Roman, Hikâye ve Tiyatro	234
43. Mikro Konu: Millî Edebiyat'ta Öğretici Metinler	236
44. Mikro Konu: Millî Edebiyat Sanatçıları	238
45. Mikro Konu: Millî Edebiyat'ın Bağımsız Sanatçıları	244
ÜNİTE 12: CUMHURİYET EDEBİYATI	249 - 300
46. Mikro Konu: Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Şiir	250
47. Mikro Konu: Öz Şiir (Saf Şiir) Anlayışını Sürdüren Şiir	254
48. Mikro Konu: Garip Hareketi (I. Yeni)	258
49. Mikro Konu: II. Yeni Şiiri	262
50. Mikro Konu: Hisarcılar - Maviciler - Maveracılar	266
51. Mikro Konu: Toplumcu - Gerçekçi Şiir	270
52. Mikro Konu: 1980 Sonrası Cumhuriyet Şiiri	272
53. Mikro Konu: Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Eserler	274
54. Mikro Konu: Toplumcu - Gerçekçi Eserler	278
55. Mikro Konu: Bireyin İç Dünyasını Esas Alan Eserler	282
56. Mikro Konu: Modernizmi Esas Alan Eserler	286
57. Mikro Konu: Cumhuriyet Edebiyatı Tiyatrosu	290
58. Mikro Konu: Cumhuriyet Edebiyatı Öğretici Metinleri	292
ÜNİTE 13: TÜRKİYE DIŞINDAKİ ÇAĞDAŞ TÜRK EDEBİYATI - BATI EDEBİYATI	301 - 315
59. Mikro Konu: Türkiye Dışındaki Çağdaş Türk Edebiyatı	302
60. Mikro Konu: Batı Edebiyatı	304
CEVAP ANAHTARI	316 - 320

GÜZEL SANATLAR VE EDEBİYAT

1. Güzel sanatlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Doğrudan bilgi vermese de insanın düşünce evrenine katkı sağlar.
- B) Ortaya konan ürün kullanışlı ve yararlı ise aynıları tekrar yapılır.
- C) İnsanda coşku ve hayranlık uyandırarak estetik bakış açısı oluşturur.
- D) Dış dünya ve doğa, olduğu gibi aktarılmaz.
- E) İnsanların ortak duyguyu ve düşüncelerine seslenir.

2. Aşağıdakilerden hangisi güzel sanatlar içinde yer alır?

- A) Bakırcılık
- B) Çömlekçilik
- C) Berberlik
- D) Mimarlık
- E) Kuyumculuk

3. Sanat eserleri geçmiş uygarlıkların, toplumsal, siyasal ve diğer konularda tüm özelliklerini yansıtan birer belgedir. Bu nedenle tüm eserlerin ayırım yapılmaksızın korunması gerekir. Bu eserlerin hepsi toplumdaki topluma aktarılan birer kültür mirasıdır. Eserlerin korunması yalnızca devletin güvenlik güçleriyle olmaz. Bu bilinç, herkese aşılmalıdır. Bu hem insani hem de toplumsal bir görevdir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Sanat eserlerinin topluma kattıklarından
- B) Sanat eserlerinin toplum üzerindeki etkisinden
- C) Sanat eserlerinin korunmasının öneminden
- D) Sanat eserlerinin geleceğe kalırlığından
- E) Sanat eserlerinin toplumun aynası olduğundan

4. Sanatçı ile zanaatçının karşılaştırıldığı aşağıdaki yargıların hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Sanatçı maddi beklentiden uzaktır, zanaatçının maddi beklentisi vardır.
- B) Sanatçı aynı ürünü birçok kez tekrarlar, zanaatçı ise her defasında özgün bir eser ortaya koymaya çalışır.
- C) Sanatçı yeteneğiyle doğar, zanaatçı bu becerisini sonradan kazanır.
- D) Sanatçı ile zanaatçının kullandığı malzemeler ortak olabilir.
- E) Sanatçının amacı, estetik denilen güzellik duygusu uyandırmakken zanaatçınınki gereksinimlere cevap vermek ve faydalı olmaktır.

5. Sanat; duygu, tasarı, güzellik vb. anlatımında kullanılan yöntemlerin bütünü olarak ele alındığında zanaattan farklı olarak gündelik hayatın idamesinde elzem değildir. Bu nokta, sanat ile zanaat arasında bir çizgi çekilmesine de neden olmaktadır. Çoğunlukla zanaatın yaşamın devamını kolaylaştırıcı bir unsuru ifade edişi, kavrama yaşamsallık attetmektedir. Yaşamsallık ile anlatılmak istenen ise insanın gündelik yaşamını devam ettirmede doğanın ya da çevrenin zorluklarına karşı kullandığı yöntemleri, araçları sunmasıdır.

Sanat ve zanaatın ele alındığı bu parçada aşağıdaki kavramlardan hangisine vurgu yapılmaktadır?

- A) Etkileycilik
- B) Güzellik
- C) Yaratıcılık
- D) Gerçeklik
- E) Faydacılık

6. Plastik (görsel) sanatlar, maddeye biçim veren sanatlardır. Göze hitap ettiği için görsel sanatlar olarak da adlandırılır. Mimari, resim, heykel, kabartma, seramik, minyatür, hat, I II III IV tezhip, tiyatro vb. sanatlar bu gruba girer. Bu sanatlar duran V

ğandır; zamanın tek bir anını, tek bir duyguyu gösterir.

Bu parçada numaralanmış kavramlardan hangisi söz edilen sanatlar grubunda değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Edebî eserlerde, insanın tüm yönleriyle incelenmesi ve tanıtılması, geniş ruh çözümlemelerinin yapılp iç dünyasının, duygu ve hayallerinin anlatılması edebiyatın ---- ile; insanın sosyal çevresinin anlatılması da ---- ile yakın ilişkide olduğunu gösterir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilenler sırasıyla getirilmelidir?

- A) sosyoloji - psikoloji
B) psikoloji - sosyoloji
C) felsefe - sosyoloji
D) psikoloji - felsefe
E) psikoloji - tarih

8. Aşağıdakilerin hangisinde edebî metinlerle ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) Okura estetik bir haz vermeyi amaç edinir.
B) Bilgi verme amacı taşımaz.
C) Kurmacadır, yani hayalî ve tasarlanmıştır.
D) Duygu yoğunluğu bakımından zayıftır.
E) Estetik ölçütler içinde, belli bir sanat anlayışıyla ortaya çıkar.

9. Birçok düşünür "Sanat nedir?" sorusuna cevap arar. Herkes dönemine, kültür birikimine, anlayışına göre cevap verir bu soruya. Bu demektir ki ----. Çünkü insanlığın var olduğu dönemden beri varlığını sürdürmesine rağmen, sanat etkinliği henüz tamamlanmamış ve kalıplaşmamıştır. Sanat; her an genişlemekte, değişmekte ve zenginleşmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sanat, kişisellikten uzaktır
B) sanatın açıklamasını yapmak mümkündür
C) sanatın tanımı yapılamaz
D) sanat, belli kalıpların dışına çıkamaz
E) sanat, her an değişebilecek bir olgu değildir

10. Edebiyatın güzel sanatlar içerisinde değerlendirilmesinin;

- I. insan tarafından ortaya konmuş olması,
II. insanda hoş giden duygular uyandırma amacının olması,
III. insanı konu olarak alması

gerekçelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

11. Sanatçı, içinde yaşadığı toplumdan etkilenir. Ürettiği eserlerle toplumun aynası olur. Yenilikler, gelişmeler, buluşlar daima sanatta yeni ufuklar açar. İnsanları başka ülkelere, şehirlere götüren en önemli nedenlerden biri diğer toplumların kültürlerini tanımaktır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Sanat ve dil ilişkisinden
B) Sanat ve bilim ilişkisinden
C) Sanat ve felsefe ilişkisinden
D) Sanat ve toplum ilişkisinden
E) Sanat ve coğrafya ilişkisinden

12. Günlük hayatta "hoş, güzel, beğeni toplayan" anlamında kullandığımız "estetik" kelimesi, sanatın tarihinde belirleyici ölçütlerden biri olmuştur; olmaya devam etmektedir. Sanat ortamının en belirleyici unsurlarından biri olarak estetik yargı; neyin sanat olup olmadığı, sanat eserinin niteliği ve değeri, sanatçının yetkinliği hakkındaki tartışmaların başaktörüdür.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Sanat ile estetik arasındaki farklardan
B) Sanatın estetikle ortak yönlerinden
C) Sanat ve estetik arasındaki ilişkiden
D) Sanatın estetikten bağımsız olduğundan
E) Sanatın estetik yapısından

1. Her edebî metin, kurgulanmış da olsa hayattan önemli oranda sahneler yansıtır. Bu sahneler kimi zaman da kişilerin ruhsal durumlarıyla ilgilidir. Kahramanlar, kurgusal bir hayat sürer, üzülür, sevinir, zaman zaman da birbirleriyle çatışır. Özellikle edebî eserlerin bazılarında kahramanların ruh dünyalarının derinlemesine çözümlendiği görülür. İşte, bu durumda yazar, bu bilimin imkânlarından yararlanmaya başlar.

Bu parçada altı çizili sözle aşağıdaki bilim dallarından hangisine gönderme yapılmıştır?

- A) Sosyoloji   B) Coğrafya   C) Psikoloji
D) Felsefe   E) Tarih

2. Aşağıdaki yargıların hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Güzel sanatlar, insanda coşku ve hayranlık uyandıran sanatlardır.
B) Zanaat; öğrenimle birlikte deneyim, beceri ve ustalık gerektiren işlere verilen addır.
C) Sanatın sınıflandırılmasındaki temel etkenler, yaratıcılık ve özgünlüktür.
D) Estetik esaslı olan güzel sanatlardaki güzellik duygusu, nesnel güzelliştir.
E) Zanaat eserinde faydacılık, sanat eserinde ise estetik söz konusudur.

3. I. Roman
II. Söyleşi
III. Masal
IV. Hikâye
V. Tiyatro

Yukarıda verilen edebî türlerden hangisi, gerçekliği ele alışı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Aşağıda verilen terimlerden hangisi karşısındaki kavramla eşleştirilemez?

A) Plastik sanatlar	Resim
B) Karma sanatlar	Ebru
C) İşitsel sanatlar	Edebiyat
D) Dramatik sanatlar	Sinema
E) Zanaat	Marangozluk

5. Aşağıdakilerden hangisi güzel sanat eserlerinin başlıca niteliklerinden biri değildir?

- A) Güzellik
B) Evrensellik
C) Yaratıcılık
D) Etkileyicilik
E) Yönlendiricilik

6. Zanaatkâr, maddeyi faydalı olsun diye; sanatçı ise güzel ve özgün olsun diye işler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir "zanaatkâr"a ait olabilir?

- A) *İnci Küpeli Kız* tablosu
B) *Canlı Maymun Lokantası* oyunu
C) *Madame Butterfly* operası
D) *Yılanların Öcü* romanı
E) Lüle taşı işlemeciliği

7. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi araç içerisindeki kavramla ilişkilendirilemez?

- A) Herhangi bir hareketi düzenli aralıklarla parçalara bölerek bunların resimlerini belirleme ve sonra bunları gösterici yardımıyla karanlık bir yerde, bir ekran veya perde üzerinde yansıtarak hareketi yeniden oluşturma işidir. (Sinema)
- B) Sesin ve görselliğin karışımından oluşan, yaşanmış ya da yaşanabilecek bir olayı, sahnede yetenekli kişiler aracılığıyla canlandıran güzel sanatlar dalıdır. (Tiyatro)
- C) Bedenin harmonik olarak terbiye edilmesiyle yapılan, dans, müzik ve dekor öğelerini kullanan, hem göze hem de kulağa hitap eden güzel sanat dalıdır. (Bale)
- D) Mermer, taş, ahşap gibi değişik malzemelerden yararlanarak üç boyutlu, estetik bir yapı kurma, mekân tasarlama sanatıdır. (Minyatür)
- E) Olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatıdır. (Yazın)

8. Her medeni milletin konuşma ve yazı dili, karşılaştığı medeniyetlerden alınmış kelime ve deyimlerle doludur. Bu bakımdan her milletin dili, o milletin çağlar boyunca yaşadıklarının özetidir. Dile bu gözle bakılırsa anlam kazanır. Dil, bir milletin medeniyet tarihinin aynası olarak incelenirse onda pek çok şey görülebilir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisiyle dil arasında bir ilişki kurulabilir?

- A) Coğrafya
- B) Kültür
- C) Sosyoloji
- D) Bilim
- E) Tarih

9. Toplum ve bireyi ayakta tutan, ona varlık kazandıran unsur dildir. Toplumun edebiyatı, sanatı, felsefesi, tekniği ile bütün kültürü, düşünceleri, töre ve gelenekleri dil ile bir bağlılık içindedir. Töre ve geleneklerin kuşaktan kuşağa aktarılması ancak bir bildirme ile olabilir. Bunu da ancak dil başarır.

Bu parçadan dil ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Toplumun kültürel hiçbir alanı dilden bağımsız değildir.
- B) İnsanın varlığı ancak dil ile mümkün olmaktadır.
- C) Dil yoksa toplum da yoktur.
- D) Dil, bir toplumun kültür kimliğidir.
- E) Toplumun gelişmişliği diliyle ölçülür.

10. Sözlüklere bakıldığında edebiyat kavramının benzer ve farklı yönleri vurgulanarak yapılmış çeşitli tanımları görülmektedir. Olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı; bu sanatın kuralları ve ürünleriyle uğraşan bilim dalı; bir çağda, bir dilde, bir ulusta yazılmış sanat yapıtlarının tümü edebiyat kapsamında değerlendirilir. Edebiyat bu anlamda şiir, öykü, roman, oyun, deneme, eleştiri gibi yazınsal türlerin tamamını kapsar. Ayrıca bir bilim kolunun türlü konuları üzerine yazılmış yazı ve eserlerin tamamı o alana ait edebiyat/literatür olarak geçer. Türkçede edebiyat yerine "yazın" sözcüğü de kullanılmaktadır.

Bu parçanın yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebiyatın tanımını yapabilmek
- B) Edebiyat kuramlarını açıklayabilmek
- C) Edebiyat akımlarının özelliklerini betimleyebilmek
- D) Edebiyatın biçimsel türleri ayırt edebilmek
- E) Edebiyatın güzel sanatlar içindeki yerini belirlemek

11. Edebiyatın görevi gerçekliği olduğu gibi anlatmak değildir. Eğer böyle olsaydı o zaman herhangi bir bilim, söz gelimi tarih ya da sosyoloji olurdu. Edebiyat malzemesini gerçeklik alanından alsa da onu yeniden kurar, yeniden düzenler, yeniden üretir; dolayısıyla onun gerçekliği birebir anlatma görevi yoktur. O, gerçekliği olduğu gibi dile getirmek için değil; yeni bir gerçeklik alanı oluşturmak, başka deyişle kendi gerçeklik alanını üretmek için vardır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi hakkında bilgi verilmemektedir?

- A) Metin ve zihniyet
- B) Güzel sanatlar ve edebiyat
- C) Dil ve kültür
- D) Edebiyat ve gerçeklik
- E) Edebiyat ve toplum

1. Aşağıdaki parçaların hangisinde yazınsal bir söylem vardır?

- A) İnsan bilincinin öznel gerçekliği ile gerçekliğin nesnel var oluşu arasında fark vardır. İnsan bilinci/gerçekliği, kendi bilincinin gösterdiği oranda gerçekliğini yansıtır. Fakat nesnel gerçeklik bireyin gösterdiği gerçekliğin dışında nesnel olarak orada durmaktadır.
- B) Yunus'a göre aşk makamı, çok uludur; onun bir başlangıcı yoktur, önceden de öncedir. Aşk sözünü söyleyen, aşkın makamını tam anlatabilen dil, kudret dili/Hakk'ın dilidir.
- C) Evin havalandırılmadığı, içeri girince burnuma gelen keskin bir kokudan anlaşılıyordu. Sulanmayan çiçekler boyunlarını bükmüş, yere doğru bakıyorlardı. Sanki bir kurtarıcı bekler gibiydiler. Duvarda bir tablo... Güçlü bir ressamın fırçasından çıktığı her hâlden belli. Üzerinde bir parmak kalınlığında toz...
- D) Sosyal realizm millî bir sanat yoludur. Gerekçesi de geçmiş zamanlarımızın başarılı eserlerini kendi şartlarına göre değerlendirmeyi, bu eserlerden faydalanmayı, gerek halk gerekse divan edebiyatımızın geleneklerini inceleyip anlamayı kabul etmesi ve millî şartlarımıza en uygun düşen eserleri vermeyi düşünmesidir.
- E) Önemli bir teknolojik buluş olan otomobilin tarihi, 19. yüzyılda enerji kaynağı olarak buharın kullanılmasıyla başlar ve içten yanmalı motorlarda petrolün kullanılmasıyla devam eder. Günümüzde ise alternatif enerji kaynaklarının bulunmasıyla otomobil alanındaki gelişmelerin hız kazanması sağlanmıştır.

2. Aşağıdakilerden hangisi dramatik (ritmik) sanatlar arasında yer almaz?

- A) Edebiyat
B) Dans
C) Tiyatro
D) Opera
E) Bale

3. Dilimizde bir zanaata sahip kimsenin hüner, maharet, beceri, marifet, ustalık, uzmanlık gibi sözcüklerin ifade ettiği özelliklerin de sahibi olduğu varsayılmaktadır. Dolayısıyla zanaata sahip kişi ya da zanaatkâr, bir öğrenim sürecinden geçerek el becerilerini geliştiren ve gereksinim duyulan nesnelere ustalıklarla üreten birey olarak tanımlanabilir. Antik Yunan'da çiftçi, heykeltıraş, seramik ustası gibi şair de zanaatkâr kabul edilmekteydi. Şairin ustalığı dil ile kurduğu ilişkideki hünerini yansıtmaktadır ancak burada ellerin çalışması yalnızca şiirin kaleme alınması sırasında görülmektedir. Bu nedenle zanaatkârın tanımlanması sırasında salt el becerisinden ziyade becerinin ve öğrenme sürecinin önemine vurgu yapmak daha doğru olacaktır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Zanaatkârlar, el becerileri sayesinde tarih boyunca pek çok toplumda saygın bir yere sahip olmuşlardır.
- B) Böylece zanaatkâr, üretim sırasında karşılaştığı sorunların çözümünü daha az zaman harcayarak kolaylıkla giderebilir.
- C) Zanaatlılardan söz ederken elde yapılmasının yanı sıra bir öğrenme sürecinden de bahsetmek mümkündür.
- D) Fakat çoğu zaman zanaatkârlık, geçmiş zamana ait bir üretim tipi olarak algılanmaktadır.
- E) Ancak burada işin yalnızca el ile yapılmasının bir zorunluluk olmadığı da belirtilmelidir.

4. Geçmişten günümüze sanatla ilgili farklı tanımlar yapılmış, yapılmaya devam etmektedir. Günümüzdeki anlamıyla sanat, yaratıcı imgelemin hüküm sürdüğü bir alandır. Bu nedenle verileri çok çeşitlidir. Bu verilerden ortak sonuçlar çıkarmamızı ve dolayısıyla evrensel olarak doğrulanabilir kuramlar oluşturmamızı sağlayacak sonuçlara ulaşmak mümkün değildir. Sanatın ne olduğunu tanımlamaya giriştikçe bu tanıma uymayan ancak yine de sanatın alanına dâhil edilebilecek örneklerle karşılaştığımızı görüyoruz. Özellikle modern sanat eserleri, sanatın geleneksel sınırlarını ve tanımlarını zorlayan örnekler sunuyor.

Bu parçadan hareketle sanat ile ilgili aşağıdaki genellemelerden hangisi yapılamaz?

- A) Sanatın doğası hakkında genel sonuçlara ulaşmanın bilimsel açıdan olanaksız olduğu söylenebilir.
- B) Sanatın herkesi ikna edecek genel bir tanımını yapmak oldukça zordur.
- C) Dün olduğu gibi bugün de sanatı tanımlamaya yönelik pek çok girişim olmuştur ve olmaya devam edecektir.
- D) Sanat; imgeler arasında beklenmedik, alışık olmadığımız yeni ilişkiler kurmaya çok açık bir alandır.
- E) Sanat, dünya tarihinin farklı evrelerinde dönemin ve toplumun dinamiklerine göre değişmeyen biçimlerde karşımıza çıkar.

5. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Mimari; taş, tunç, bakır, kil, alçı gibi malzemelerden yontularak veya kalıba dökülüp, biçimlendirilerek yapılan dört boyutlu eserlerdir.
- B) Zanaat; insanların ihtiyaçlarını karşılayıp para kazanmak amacıyla yapılan açıcılık, marangozluk, dokumacılık, duvarcılık gibi çalışmalardır.
- C) Güzel sanatlar; insanların dış dünyaya yönelik duygu, düşünce ve izlenimlerini çizgi, renk, biçim, ses, söz ve ritim gibi unsurlarla anlatmasıdır.
- D) Opera; genellikle tarihî veya mitolojik konulu, sözlerinin çoğunluğu şarkılı olarak söylenen müzikli tiyatro sanatıdır.
- E) Kültür, bir toplumun sahip olduğu maddî ve manevî birikimlerin tümüdür.

6. Öğretici metinlerde sözcükler gerçek anlamda kullanılır ve ---- ön plandadır; sanatsal metinlerde ise sözcükler yan ve mecaz anlamda kullanılır ve ---- ön plandadır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) kurgusallık - estetik
- B) imgesellik - gerçeklik
- C) faydacılık - sanatsallık
- D) nesnellik - biçimsellik
- E) üslup - içerik

7. Sanat; insanın doğaya, dünyaya, kendine gibi tüm çevresiyle oluşturduğu iletişim, bağlantı ve bildirişim yöntemlerini de kapsayan kendine özgü edimlerdir ve yaratım süreci tümüyle özeldir. Bu edimler, sanatçının kendisiyle giriştiği mücadelenin deneyimleri yoluyla elde edilir ve hiçbir araca, malzemeye tahakkümü yoktur. Faydacı ya da fiziksel bir çıkar ya da işlev gütmeyen. Zanaat ise faydacı bir amaç güden, kuralları, teknikleri, araçları ve ritüelleri olan meslek niteliğine sahip üretim biçimidir. Kuralları belirleyen, ortaya çıkan nesne ve bu nesnenin üretildiği malzemedir. Sanatın aksine araca, malzemeye tahakkümü vardır.

Bu sözler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Sanatı zanaattan üstün kılan ne gibi nitelikleri vardır?
- B) Sanat ile zanaatın temel malzemesinin dil olduğu söylenebilir mi?
- C) Sanat ile zanaatın tarihî süreç içerisinde gelişimi ne yönde olmuştur?
- D) Sanat ile zanaatı karşılaştırdığımızda neler söylenebilir?
- E) Sanatın zanaata kıyasla bir yetenek işi olduğunu söylemek mümkün mü?

8. Verona; daracık sokakları, geçitleri, kiliseleri, eski binaları, heykelleri, neşeli meydanları ve arenasını ile Roma'yı andırıyor. Sokaklar, yılın 12 ayında turistlerle dolup taşıyor çünkü Verona'da boş geçen bir ay yok. Opera festivali, dans gösterileri, konserler, fuarlar tüm dünyayı bu küçük kente çekiyor. Unesco'nun "Dünya Kültür Mirası" listesinde yer alan Verona'nın kalbi, Arena'nın bulunduğu, kaldırılmaları pembe mermer döşeli Bra Meydanı'nda atıyor. Arena'nın karşısına sıralanan kahvelerin meydana bakan ön kısımlarında yer bulanlar, kendilerini şanslı addediyorlar.

Bu parça, edebiyatın aşağıdaki bilimlerden hangisiyle ilişkisini yansıtmaktadır?

- A) Coğrafya
- B) Psikoloji
- C) Tarih
- D) Sosyoloji
- E) Felsefe

9. Güzel sanatlar, insanların kişiliklerinin gelişiminde önemli bir rol oynar; duyan, düşünen, yaratan ve çevresiyle sağlıklı iletişim kuran insanların büyük bir bölümünün güzel sanatlarla yakından ilgilendikleri bir gerçektir çünkü sanat, insanın duyarlılığını artırır. Güzel sanatlar, insanın çevresindeki insanlara farklı açılardan bakabilmesini sağlar; insanlara hoşgörüyü yaklaşılabilmeyi öğretir. İnsancıl düşüncelerin gelişmesine katkıda bulunur.

Bu parçada güzel sanatların aşağıdaki hangi yönü üzerinde durulmaktadır?

- A) İnsanın yeteneklerini keşfetmesine olanak sağladığı
- B) İnsanın bireysel ihtiyaçlarını karşılamasına yardımcı olduğu
- C) İnsanın estetik bakış açısını değiştirdiği
- D) İnsana özgür bir birey olma bilinci kazandırdığı
- E) İnsanın çevresiyle ilişkilerini geliştirdiği

10. "Değişen koşullarla birlikte yeni sanat biçimleri, yeni sanat hareketleri ve akımlar çıkmaya devam edeceğinden sanatın genelgeçer tanımlayıcı özelliklerini bulmak mantıksal olarak olanaklı değildir." **diyen birinin sanata bakış açısıyla aşağıdaki yargılardan hangisi örtüşür?**

- A) Sanatın zorunlu ve yeterli tanımlayıcı özelliklerinin keşfedilmesi mümkündür.
- B) Sanatı tanımlayacak doğru sanat kuramı hiçbir zaman gelmeyecektir.
- C) Sanat, yoruma açık değil; kapalı bir kavramdır.
- D) Sanatın özüne ilişkin bir tanım yapmak imkân dâhilindedir,
- E) Sanatın tartışmaya kapalı, gerçek bir tanımı yapılabilir.

1. Aşağıdakilerden hangisi edebiyatımızda kurmaca yapıya dayalı yapıtlar arasında yer almaz?

- A) *Anadolu Notları* B) *Yorgun Savaşçı*
C) *Mendil Altında* D) *Keşanlı Ali Destanı*
E) *Memleket Hikâyeleri*

2. Edremit'ten Van'a geçtiğimizde irili ufaklı tepelerin üstünde yapılan o büyük binalar ve hemen aşağısında dev görkemliyle bir deniz görünümü veren Van Gölü bir başka güzeldi. Turna katarları geçiyordu gölün üstünden gölgeleri maviye dönüşerek. Van Gölü, günün her anında bir renk cümbüşünde yunup arınıyordu. Bir bakmışsın göl bir anda som tuncuya kesmiş, bir bakmışsın gölün ucundan bir mor şimşegi girmiş, bütün gölü som mora boyayarak öteki ucundan çıkmış, ak köpüklü dalgalarla bütün gölü süsleyerek.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gerçek dünyadan esinlenerek oluşturulmuş, sanatsal bir dünyadan yani kurmacadan izler taşır.
B) Sözcüklerin bir kısmı, ilk anlamlarından uzaklaşarak yan ve mecaz anlamlarda kullanılmış.
C) İnsan dışındaki varlıklara insansı özellikler verilerek teşhis sanatı yapılmıştır.
D) Sözcüklerin çağrışım gücünden yararlanılarak düşsel bir ortam oluşturulmuştur.
E) Kişisel bakış açısının dışında bir anlatım tarzıyla oluşturulmuştur.

3. Sanat, geleneksel ve modern olarak iki ayrı şekilde kategorize edilir. Geleneksel sınıflamada sanat, görsel (plastik) sanatlar, dramatik (ritmik) sanatlar ve işitsel (fonetik) sanatlar olarak üç kategoriye ayrılır. Görsel sanatlar kategorisine girenler; mimari, ---, resim ve hat sanatlarıdır. Tiyatro, dans, ---, bale ve opera ise dramatik sanatlar kategorisindedir. Edebiyat ve --- ise işitsel sanatlar kategorisinin birer alt başlığıdır. Ayrıca geleneksel sınıflamaya kıyasla birçok alt başlık içeren modern sınıflamaya göre edebiyat, dil sanatlarına aittir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) sinema - müzik - heykel
B) heykel - müzik - sinema
C) heykel - sinema - müzik
D) sinema - heykel - müzik
E) müzik - sinema - heykel

4. Aşağıdaki parçalardan hangisi edebî bir metinden alınmıştır?

- A) Genellikle siyah bir renge sahiptir ve cam parlaklığı vardır. Kayaçlar, geçirdikleri evreler sonucunda renk değiştirebilir; gri, yeşil, kahverengi, kırmızı, mavi ve altın sarısı gibi renklere dönüşebilir. En bilinen türü ise beyaz lekelerle sahip kar taneli obsidyendir. Kırmızı ve yeşil türleri de vardır.
B) Yapılan araştırmalara göre öz güven eksikliği çocukların ilk yaşlarında kazandıkları bir duygu durumudur. Sebebi ise çok yüksek oranda anne ve babaların veya çocuğun bakımı ile ilgilenen kişilerin tutumu ve çocuğa yaklaşımıdır. İstemsizce ve çocuğu koruyup kollamak için yapılan bazı davranışlar, çocukların öz güven eksikliği yaşamasındaki en büyük etkidir.
C) Çay, Asya'nın güneydoğu bölgelerinde kendiliğinden yetişen ve doğal hâline bırakıldığında küçük bir ağaç kadar boylanan bir bitkidir. "Camellia Sinensis" ya da "Thea Sinensis" olarak bilinen bu bitkinin yapraklarından içecek olarak yararlanmak yaklaşık 17. yüzyıldan sonra yaygınlaşmış ve bugün dünyanın hemen hemen her yerinde çay tarımı yapılır hâle gelmiştir.
D) Kızının yatacağı odayı özenle hazırlattı karısına, Buldan bezi çarşafı yaydırdı somyasına. Bursa işi ince peşkirler astırdı, oda kapısının arkasına çakılı çivilere. Süslü iç çamaşırları, nakışlı örtüler, kırmalı gecelikler, serinlik çıkınca omuzlarına alsın diye tığla işlenmiş lizözler satın aldı.
E) Dünyanın en büyük yazarlarından kabul edilen Rus yazar Fyodor Mihayloviç Dostoyevski'nin 1866'da yayımlanan ölümsüz eseri *Suç ve Ceza*, tüm insanlığı kavrayan bir öyküye sahip. Aklın, inancın ve eylemlerin vicdan ile muhakemesini tüm çıplaklığıyla yansıtan eser, sizi hem suçlu hem yargıç olduğunuz yaklaşık 700 sayfalık bir soruşturmanın içine çekiyor.

METİN TÜRLERİ

2

İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ. ÖRNEKTİR.

1. Öğretici metinlerin genel özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi sayılamaz?

- A) Belli bir plan dâhilinde oluşturulur.
- B) Dil, genellikle göndergesel işlevde kullanılır.
- C) Açık, yalın, anlaşılır bir dil kullanır.
- D) Okuru olay içerisinde yaşatma amaçlanır.
- E) Bir konuya açıklık getirilmeye çalışılır.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere ayraç içindeki kavram getirilirse bilgi yanlış olur?

- A) ----; yazarın kendi eğilimleri doğrultusunda seçtiği herhangi bir konu hakkındaki görüşlerini, konuşma doğrallığı içinde anlatan düşünce yazıdır. (Sohbet)
- B) ----; bilim, sanat, politika alanında ün yapmış kişilerin yaşadıkları olayları ya da yaşadıkları dönemin özelliklerini gözlemlerine, izlenimlerine ve bilgi birikimlerine dayanarak anlattıkları yazıdır. (Günce)
- C) ----, özelliği olan önemli güncel konuları belgelendirme gereği duymadan kişisel bir görüş olarak açıklayan kısa gazete yazıdır. (Fıkra)
- D) ----, herhangi bir konu hakkında kişisel görüş ve düşünceleri kesin yargılara bağlamadan sohbet havasında, içten bir dille kaleme alınan yazıdır. (Deneme)
- E) ----; tanınmış bir kişiyi, yeri ya da sanat dalını geniş okur kitlelerine, kendi görüş ve düşünceleriyle birleştirerek araştırma, inceleme yoluyla tanıtan yazıdır. (Röportaj)

3. *Cevdet Bey ve Oğulları* adlı romanda, zamana ait unsurların ustaca kullanıldığı görülmektedir. Zamanda alınan ilk kesit ile son kesit, birer günü anlatmaktadır ve bu günler, birçok bakımdan benzeşmektedir. Her ikisinde de siyasi durum gergindir. Zamanın getirdikleri, kesin bir yozlaşmayı ve karşıtlığı simgelemektedir. Romanın asıl vakasını oluşturan ikinci bölüm ise 1936-1939 yılları arasını kapsar. Bu dönem, inkılap hareketlerinin durulmaya başladığı, ülkenin her yanının imarlarla genişlediği, Atatürk'ün vefatı ile yeni kadroların arandığı, gelişmeye ve değişime açık bir zaman dilimidir. Yazar, bu üç kesiti, bir ailenin çevresinde bir araya getirerek Türkiye'deki değişimin insanlar üzerindeki etkilerini, gazeteler aracılığıyla öğrendiğimiz güncel, siyasi gözlemlerle okuyucuya başarılı bir şekilde aktarmıştır.

Bu parça aşağıdaki düzyazı türlerinden hangisine ait bir örnektir?

- A) Makale
- B) Deneme
- C) Eleştiri
- D) Fıkra
- E) Anı

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) Sohbetlerde yazar, konuyu kendisiyle konuşuyormuş havası içinde ele aldığından oldukça samimi bir üslup söz konusudur.
- B) Deneme yazarı sadece düşüncelerini açık bir şekilde ortaya döker ve onu yorumlamak ya da ona inanmak okuyucuya düşer.
- C) Makalenin yazılış amacı bilgi vermek olsa da makalede sadece bilgi verilmez, aynı zamanda verilen bilgi kanıtlanmaya çalışılır.
- D) Fıkralarda ele alınan konu işlenerek ve yorumlanarak yazarın konu hakkındaki düşünceleri etkili bir şekilde ortaya konulur.
- E) Eleştirmen, eleştiri yapacağı türün özelliklerini çok iyi bir şekilde bilmeli yani uzman olduğu konuda yazmalıdır.

5. Vejetaryen diyetler kalp - damar hastalık riskini azaltmaktadır. Hayvansal kaynaklı besinlerin toplam yağ, doymuş yağ ve kolesterol içeriği yüksektir. Koroner kalp hastalığının, et yiyenlere yemeyenlere göre %30 daha sık görüldüğü bildirilmektedir. Vejetaryen diyeti uygulayan bireylerin, karışık beslenenlere, özellikle eti çok tüketenlere göre kan basıncı ve hipertansiyon riski düşüktür. Bu olumlu etki vejetaryen diyetlerin toplam yağ, doymuş yağ ve kolesterolü az içermesinin yanı sıra posa, sebze, meyve ve kuru baklagil gibi bitkisel besinleri fazla içermesinden dolayı kan basıncının düzenlenmesinde etkili olan potasyum, magnezyum ve kalsiyumun çok, tuzun (sodyumun) az alınmasından kaynaklanmaktadır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Aydınlatmak ve bilgilendirmek amacı güdülmüştür.
- B) Anlatımda nesnel bir tutum sergilenmiştir.
- C) Düşünceyi inandırıcı kılmak için sayısal veriye başvurulmuştur.
- D) Makale türüne özgü nitelikler ağır basmaktadır.
- E) Söz oyunlarına ve kapalı ifadelere yer verilmiştir.

6. Aşağıdaki bilgilerden hangisi ayraç içerisinde verilen kavramla uyuşmamaktadır?

- A) Eski Türk edebiyatında "ruznâme", Tanzimat edebiyatında ise "jurnal" olarak adlandırılmıştır. (Günlük)
- B) Ziya Paşa'nın *Defter-i Âmâl* ve Ahmet Mithat Efendi'nin *Menfa* isimli eserleri, bu türde yazılmış önemli eserlerdir. (Anı)
- C) Türk edebiyatında bu türe benzer örnekler "musahabe" adı altında paylaşılmış ve bu tür Nurullah Ataç tarafından "ben'in ülkesi" olarak nitelendirilmiştir. (Deneme)
- D) Edebî tür olarak Fuzûlî'nin *Şikâyetnâme* adlı eseri, bu türün ilk örnekleri arasında gösterilir. (Mektup)
- E) Peyami Safa'nın *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu* ile Orhan Kemal'in *Baba Evi* adlı romanları bu türün özelliklerini yansıtmaktadır. (Biyografi)

7. "Anı" ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yaşanmakta olanı değil, yaşanmış bir konuyu anlatır.
- B) İnsan belleğinde iz bırakan olay ve olguları anlatır.
- C) Tarihsel gerçeklerin öğrenilmesine katkı yaptığı için tarihçilere ışık tutar.
- D) Geçmiş, üçüncü kişinin ağzından kişisel yargılar ve yorumlarla verilir.
- E) Sanatlı bir anlatımdan çok açık, sade ve akıcı bir üslup kullanılır.

8. ABD'nin Kuzey Carolina eyaletindeki Charlotte Douglas Uluslararası Havaalanı'nda ilginç bir olay yaşandı. Malezya vatandaşı olduğu belirtilen Tun Lon Sein isimli bir kişi, uçakta birden yerinden fırlayarak yan kapıyı açmaya çalıştı. Yolcular arasında bazı kişiler durumu fark ederek çılgın adamı durdurmaya çalıştı. Ancak Sein, kendisini durdurmaya çalışan bir yolcunun kolunu ısırды, koşarak başka bir kapıya yöneldi ve kapıyı açarak uçak hareket hâlindeyken piste atladı.

Bir haber yazısından alınan bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Kim?   B) Nerede?   C) Ne zaman?
- D) Nasıl?   E) Niçin?

9. I. Dünya yazınında İtalyan Marco Polo ve Arap İbn-i Batuta 14. yüzyılda önemli örneklerini vermişlerdir.
II. Edebiyatçılar tarafından yazıldığında sanatsal türler içinde değerlendirilme özelliği kazanır.
III. Edebiyatın yanı sıra tarihin, sosyolojinin, antropolojinin, ekonominin, coğrafyanın ve bilimin de ilgi alanına giren bir türdür.
IV. Özellikle öyküleyici anlatımın unsurlarından yer, zaman, olay ve kişi öğelerine yer verilebilir.
V. Anlatımda diyaloglardan; dilin göndergesel, kanalı kontrol ve heyecana bağlı işlevlerinden yararlanılabilir.
"Gezi yazısı" ile ilgili yukarıda numaralanmış yargıların hangisi yanlıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. Biyografi ve otobiyografinin karşılaştırıldığı aşağıdaki yargıların hangisinde bir bilgi yanlıştır?

- A) Biyografilerde nesnel anlatım, otobiyografilerde ise öznel anlatım söz konusudur.
- B) Biyografide dolaylı, otobiyografi doğrudan anlatım vardır.
- C) Biyografi, tanıtılan kişiyi çevresiyle birlikte ele alır; otobiyografide ise kişi anlatılanları kendisiyle sınırlar.
- D) Biyografide bellek, otobiyografide belgeler önem arz eder.
- E) Biyografi kişinin dış dünyasına, otobiyografi iç dünyasına yöneliktir.

11. Aşağıdaki parçalardan hangisi farklı bir öğretici metinden alınmıştır?

- A) Üsküdar sahiline gittiğinizde karşılıklı çay içebilmek için sizi bekleyen biri olacak, "Bu kim?" mi diyorsunuz, elbette ki Kız Kulesi! Âdetâ sizi yanına çağırıyor. Kız Kulesi'nin tarihi, MÖ 24 yılına kadar gider. Bizans'ın gümrük işleri için yapılan kule, günümüze çeşitli restorasyonlardan sonra ulaşabilmiş.
- B) Yola çıktık. Adana ile Mardin arası yaklaşık 7 saat gibi bir süre idi. Biz arabamızla bunu daha kısa sürede gideceğimizi biliyorduk. Önce Mardin'e, oradan da Midyat'a vardık. Çok yorulmuştuk. Buraya gelmeden önce Urfa'da Halil İbrahim'e uğradığımız için epey enerji sarf etmiştik. Bu yüzden, biraz dinlenip ertesi gün Dara'ya gitmeye karar verdik.
- C) İstanbul'a döndüğümüz vakit on üç yaşındaydım. Serez'den ayrılırken beni en çok sevindiren şey, istediğim kitaplara kavuşma olanağının artık gerçekleşmesiydi. Gündeliklerimden başka babamdan kopardığım bütün paraları Babıâli Caddesi'ndeki kitapçı Kırkor Efendi'ye verirdim. O da bana Ahmet Mithat'ın kitaplarını satardı.
- D) Dünya'nın en güvenli ve en büyük sarayı, Çin'in başkenti Pekin'de bulunuyor. İçinde pek çok büyük yapı var. Tamamı da ahşaptan. En büyük olması yüz ölçümüyle alakalı çünkü 720 bin m² lik bir alana sahip. Bu da 100 futbol sahası büyüklüğüne eşit.
- E) Tarihi, mağaraları, konakları ve bir resimden çıkıp gelmiş ortasından geçen çay ile muhteşem bir güzelliktir Konya'nın Sille ilçesi. Küçük bir yerleşim yeri ama tarihi, 5 bin yıl öncesine dayanıyor. Yani burada attığınız her adım tarihe tanıklık etmek demek aslında.

1. "Fıkra" ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Düşünceler; açık, akıcı, duru ve yalın bir anlatımla ortaya konur.
- B) Dil; genelde göndergesel, heyecana bağlı ve alıcıyı harekete geçirme işlevlerinde kullanılır.
- C) Farklı anlatım türleri kullanılabilir ama temelde açıklayıcı anlatımdan yararlanır.
- D) Kişisel görüş ve düşünceler, kanıt gösterilerek ve kesin bir sonuca varılarak anlatılır.
- E) Gazete ve dergilerin belirli sütunlarında yayımlanır.

2. Bugün geleneksel olarak bir bayram günü. Bayramın geleneksel anlamı, barış, hoşgörü, kardeşlik, olumsuz olan her şeyin unutulması ve sevinmek için, gerçek veya yapay fırsatların yaratılmasıdır. Bayramları genellikle, "Amarkordvari" bir nostalji içinde düşünürüz. Ama bu bayram gerçekten gelmiyorsa, bireysel olarak veya içinde yaşadığımız toplumsallıkta bu bayramı gerçekten hissedemiyorsak burada birçok yabancılaşmanın, katman katman yaşamımızı kaplamakta olduğunu düşünürüz.

Bu parçada aşağıdaki türlerden hangisine özgü nitelikler ağır basmaktadır?

- A) Fıkra
- B) Sohbet
- C) Haber yazısı
- D) Anı
- E) Makale

3. Yazarın gözlem ve bilgiye dayalı olarak gezip gördüğü yerleri çeşitli yönleriyle, özenli bir anlatımla yansıttığı yazı türüne gezi yazısı denir. Türk edebiyatında birçok yazarımız bu türde önemli eserlere imza atmışlardır. Bunların arasında ---- adlı eseri sayılabilir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Haldun Taner'in *Düşsem Yollara Yollara*
- B) Reşat Nuri Güntekin'in *Anadolu Notları*
- C) Falih Rıfkı Atay'ın *Bizim Akdeniz*
- D) Azra Erhat'ın *Mavi Anadolu*
- E) Ahmet Haşim'in *Göl Saatleri*

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) İngiliz edebiyatının önemli yazarlarından Francis Bacon, dünya edebiyatında deneme türünün gelişmesini sağlamıştır.
- B) Tanzimat Dönemi'nin önemli yazarlarından olan Direktör Ali Bey'in yazdığı *Seyahat Jurnalı*, bu dönemin anı türünde yazılan ilk eseridir.
- C) Yunanlı yazar Plutarkhos ve onun pek çok tanınmış ismi anlattığı *Paralel Hayatlar* adlı eseri, biyografi türündedir.
- D) Şevket Rado'nun *Eşref Saat* adlı eseri, sohbet türünün Türk edebiyatındaki önemli örnekleri arasında yer alır.
- E) Edebiyatımızda makale türünün ilk örneğini, *Tercüman-ı Ahval* gazetesinden yayımladığı *Mukaddime* ile Şinasi vermiştir.

5. Keman ve viyolonsel ile müziğe başlayan besteci Necip Kâzım Akses, Viyana ve Prag'da eğitim aldı. Ankara Musiki Muallim Mektebinin kuruluş aşamasında yardımcı oldu. Ankara Devlet Konservatuvarının müdürlüğüne getirildi. Güzel Sanatlar ve Devlet Opera genel müdürlüklerini yaptı. Piyanonun için eserler, senfonik yapıtları ve viyola konçertosu ve sahne müzikleri vardır.

Bu parçada aşağıdaki türlerden hangisine özgü nitelikler ağır basmaktadır?

- A) Hatıra
- B) Deneme
- C) Biyografi
- D) Otobiyografi
- E) Eleştiri

6. "Mektup" türüyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Eski edebiyatta mektuplardan oluşan eserlere "münşeat" denilirdi.
- B) İş mektuplarında mektuba kişi ya da kurumun ad ve adresiyle başlanır.
- C) Hitap sözünü oluşturan kelimelerin ilk harfleri büyük yazılır.
- D) Resmî mektuplarda üst makama yazılıyorsa "rica ederim", alt makama yazılıyorsa "arz ederim" denilir.
- E) Plan öğeleri arasında yazıldığı tarih, imza, hitap sözcüğü ve mektubun gönderileceği adres vardır.

7. (I) Anılar; anlatım özellikleri bakımından gezi yazısına benzese de yazarın dış dünyadan çok kendinden söz etmesi, yani kendini ön plana çıkarması yönüyle gezi yazısından ayrılır. (II) Her iki türde de birinci tekil kişili (ben merkezli) anlatım vardır. (III) Anı yazarı gözlemlerini ve izlenimlerini anlatırken gezi yazarı yaşadığı, tanık olduğu olayın kendi üzerinde bıraktığı etkileri anlatır. (IV) Gezi yazılarında gezilen yer dikkat çekici yönleriyle anlatılırken anılarda çevreye ait bilgiler gezi yazısı kadar ayrıntılı değildir. (V) Gezi yazılarında mekân, çevre, yer ön plandayken anılarda olaylar ve olaylarda rol alan kişiler ön plandadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. Eski Yunan'da Ksenophon'un Gargantua adlı eseri anı türünün ilk örneği olarak kabul edilir. Edebiyatımızda anı türüne örnek olabilecek ilk metinler, Göktürk Kitabeleri'dir. 16. yüzyılda Babürşah'ın yazdığı Babürname adlı eseri, edebiyatımızdaki ilk anı kitabı olarak kabul edilmektedir. 17. yüzyılda Ebu'l Gazi Bahadır Han'ın yazdığı Şecere-i Türk adlı eseri, bu türün eski örneklerindedir.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisi bilgi yanlışına yol açmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. (I) Söyleşi, yazarın kendi eğilimleri doğrultusunda seçtiği herhangi bir konu hakkındaki görüşlerini, konuşma doğallığı içinde anlatan düşünce yazıdır. (II) Söyleşi türünde yazarlar, bir konu hakkında kendi düşüncelerini dile getirirken başkalarının aynı konu için farklı görüşleri olabileceğini göz önünde bulundurarak yazarlar. (III) Konuşma doğallığı içinde yazıldığı için söyleşi türünde yazar, devrik cümlelere bolca yer verir. (IV) Ayrıca okura konuya ilişkin sorular sorar; şifirlerden, atasözlerinden, deyimlerden, özdeyişlerden yararlanır. (V) Söyleşi yazarı bilimsel makale yazan bilim insanı gibi nesnel olma zorunluluğu taşır, görüşlerini okurlarıyla paylaşmaz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. I. Fıkra   aktüel konular
II. Deneme   ağırbaşlı bir dil
III. Makale   deney ve gözlem
IV. Biyografi   III. kişili anlatım
V. Röportaj   fotoğraf

Yukarıda numaralanmış türlerden hangisi karşısındaki bilgiyle örtüşmemektedir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

11. **Aşağıdaki parçalardan hangisi okuyucuyu aydınlatmaya yönelik bir metinden alınmamıştır?**

- A) "Edebiyat ne işe yarar?" sorusu, Borges'i her zaman terdirgin etmiştir. Bu soruyu aptalca bulan Borges, "Kanaryanın ötüşü ya da çok güzel bir gün batımı ne işe yarar, diye sormak kimin aklına gelir?" diye yanıt vermiştir.
- B) Günümüze ulaşan duvar resimlerinden anlaşıldığı üzere, dinî törenler ve hayvan adaklarında kullanılan çalgıların en eski formları davul gruplarından oluşmaktadır. MÖ 4000 yılından itibaren Mısır'da arp, flüt, lir; Çin'de panflüt, kanunun benzeri olan tjin ve davul çeşitleri; Romalılarda ise trompet gibi nefesli çalgıların en eski ilkel formları kullanılmıştır.
- C) Toplumlar ister basit ister en yalın yapıya sahip olsunlar her toplumda teatral ve dramatik öğeler bulunur. Bu öğeler ilkel toplumların danslarında, ritüellerinde, festivallerde, geçit alaylarında, spor müsabakalarında, dinî törenlerde ve çocuk oyunları gibi birçok etkinlikte karşımıza çıkar.
- D) Karşı kıyıda hisarın sularına, nicedir kullanılmayan toprakların paslanmaya yüz tutmuş namlularına vuruyordu güneş. İskeleyi bekleyen muhafızların silahlarını, denize bir dalıp bir çıkan karabatakları, yelken direklerinin çevresinde çığlık çığılğa dönüp duran martı kuşlarının beyaz kanatlarını aydınlatıyordu.
- E) İçinde yaşadığımız çevre, bina iç mekânlarından kent sel dış mekânlara hatta vahşi doğaya kadar uzanan zincirleme bir yapı göstermektedir. İnsanın dünya üzerinde varlığını sürdürülebilmesi şüphesiz ilişkilendiği bu çevre ile kuracağı etkileşime bağlıdır.

1. Sanatsal metinlerle ilgili

- I. Öğretici ve eğitici işlevi dolaylıdır.
- II. Mecaza dayalı sanatlardan yararlanılabilir.
- III. Estetik zevk vermek, heyecan uyandırmak için yazılır.
- IV. İnsanın duygu, düşünce ve hayallerini besler.
- V. Metnin gerçekliği doğrudan ifade edilir.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. (I) Erdem ve ahlakın her şeyin üstünde tutulduğu trajedilerde konular, tarih ve mitolojiden alınır. (II) Çirkin sayılan vurma, yaralama, öldürme gibi olaylar; sahnede, seyircilerin gözleri önünde sergilenmez. (III) Trajediler; manzum olarak yazılır ve perde sayısı, yazarın isteğine göre değişir. (IV) Kahramanları; tanrılar, tanrıçalar, yarı tanrılar; krallar, kraliçeler gibi olağanüstü varlıklar veya soylulardır. (V) Trajedilerde ayrıca zaman, mekân (yer), olay birliği denilen üç birlik kuralına uyma zorunluluğu vardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. Cervantes'in 17. yüzyılda yazdığı Don Quijote (Don Kişot)

I

adlı eseri dünya edebiyatının ilk roman örneği olarak kabul

II

edilir. Türk romanı, Tanzimat Dönemi'nde ortaya çıkmıştır.

III

Bu dönemde yani 1860'lı yıllarda gazetecilik ve tercüme

IV

alanında yürütülen çalışmalar, Türk romanının ortaya çıkışında önemli roller üstlenmiştir. İlk yerli roman, Semsettin Sami'nin Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat adlı eseridir.

V

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi bilgi yanlıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Câbî Efendi mermerin kalastan daha pahalı olduğunu düşünüyordu o an. Başını, sakalını kaşdı. Hiç şüphe yok, burası eskiden ya bozacı ya muhallebici dükkânıydı. Sonradan gelen bu marangoz, mermer tezgâhı hazır bulmuş olacaktı. Güldü. "Tembel herif!" dedi, "Kim bilir ne kadar keser bozdu. Hiç mermer üzerinde çalışılır mı?" Birden nasihat damarlarının kabardığını duydu. Her şeyin bir usulü, bir kuralı vardı. Usulleri, kaideleri bozanların zarar görecekleri muhakkaktı. Durmadı. Gayriihtiyari dükkânın açık kapısından girdi. "Ne var?" gibi kendisine bakan marangoza sordu:

- Sen bu dükkânı yeni tuttun, değil mi?
- Hayır, cevabını alınca tekrar sordu:
- İstersen eskiden tut. Fakat senden önce burada bir muhallebici otururdu, değil mi?
- Hayır.
- Öyleyse bir bozacı?
- Hayır.
- Ya kim otururdu?
- Hiç kimse... Bu dükkânı ben kendim yaptırıp.
- Eee, bu mermer tezgâh burada ne arıyor?
- Ben koydurum.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Okuyucuyu aydınlatmaya yönelik metinlerdendir.
B) III. kişili anlatıma başvurulmuştur.
C) Diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.
D) Maupassant tarzı (olay) bir öyküden alınmıştır.
E) Tanrısal (ilahi) bakış açısından yararlanılmıştır.

5. Mutfakta bir bal kavanozu devrilip kırılmış. Balın tatlı kokusunu alan sinekler, oraya üşüşmüşler hemen. Balı yemeye başlamışlar. Yedikçe yemişler, yedikçe yemişler; balın tek damlasını bırakmamışlar. Ama ayakları yapıp yapıp olmuş, ne kadar çabalarlarsa çabalasınlar, uçup gidememişler. "Ne ağgözlü, ne aptal yaratıklarız biz!" diye bağırılmışlar. "Bir anlık keyif için canlarımızı tehlikeye attık."

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hikâye etme tekniğinden yararlanılmıştır.
B) Fabl türündeki bir yapıttan alınmıştır.
C) Gözleme dayalı bir anlatım ağır basmaktadır.
D) Göstermeye bağlı bir metinden alınmıştır.
E) Teşhis ve intak sanatlarından yararlanılmıştır.

6. Aşağıda verilen açıklamalardan hangisi ayraç içindeki tiyatro terimiyle uyusmamaktadır?

- A) Bir olayı, duyguyu, düşünceyi canlandırarak anlatmak; bir vakayı olduğundan daha acıklı bir şekle sokmak. (Dramatize etmek)
- B) Daha çok güncel konuları iğneleyici, taşlayıcı biçimde ele alan skeçlerin oynandığı, monologların, şarkıların ve şiirlerin söylendiği küçük tiyatro. (Absürt tiyatro)
- C) Masalların tiyatro sahnesinde dramatize edilmesinden doğma, cinlerin, perilerin de rol aldığı bir tiyatro türü. (Feeri)
- D) Bir tiyatro eserinin sahneye konması, sahneye göre düzenlenip uygulanması. (Mizansen)
- E) Sessiz hareketler, jestler, yüz ifadeleri ve kostümler yoluyla duyguları, düşünceleri, tutkuları anlatmaya yarayan tiyatro çeşidi. (Pantomim)

7. Olay (Maupassant) öyküsünde serim, düğüm ve çözüm aşamaları vardır. Girişte kişi, olay, zaman ve yer gibi öğeler kısaca okura tanıtılır. Gelişme bölümünde olay ya da olaylar okurun merak duygusunu canlı tutacak biçimde aktarılır, ayrıntılar üzerinde durulur. Sonuç bölümünde ise düğüm çözülür, olay bir sona bağlanır. Türk edebiyatında ---- bu türde eser vermiş yazarlarımızdandır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Memduh Şevket
- B) Refik Halit Karay
- C) Yakup Kadri
- D) Ömer Seyfettin
- E) Orhan Kemal

8. (I) Masallar, gerçeklerin sınırlarını zorlayan anlatımlardır. (II) Genellikle içeriğinde olağanüstü öge, kahraman ve olaylara yer vermeleri bakımından, gerçek dışı ve hayale dayalı anlatımlar olarak da adlandırılmaktadır. (III) Masal, tür olarak daha çok sözlü geleneğe bağlıdır. (IV) Ancak, sözlü gelenekle ilişkisi olmayan, edebî yönü ağır basan bazı eserler de bu türün içinde yer alır. (V) Masallar; hayvan masalları, olağanüstü ve gerçekçi masallar, dinî ve tarihî masallar ve zincirlemeli masallar olmak üzere dört temel grupta toplanır. **Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "masal" ile ilgili bir bilgi yanlışı vardır?**

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9. JULIET:

Gidiyor musun? Sabah yakın değil daha. Kulağının ürkek boşluğuna işleyen bülbüldür, tarla kuşu değil.

ROMEO:

Sabahın habercisi tarla kuşuydu öten, bülbül değil. Bak sevgilim, doğu bulutlarına dantel işleyen şu hain ışıklara bak. Gecenin kandilleri sönmüş; neşeli gün, parmak uçlarına basarak duruyor karşımızda: Ya gidip yaşamalı ya kalıp ölmeliyim.

JULIET:

O gördüğün ışık, gün ışığı değil, biliyorum; bu gece sen giderken meşale tutup yolunu aydınlatsın diye güneşin saldırdığı bir gök taşı o gördüğün. Onun için kal daha, hemen gitmen gerekmez.

ROMEO:

Varsın yakalasınlar, varsın öldürsünler beni, umurumda değil; sen öyle istedikten sonra. Şu ağartı sabahın gözü değil derim, ayın alnından düşen soluk bir yansıma ancak; başımızın üstündeki gök kubbeyi çınlatan ezgiler de tarla kuşunun değil. Gitmekten çok, kalmak istiyorum ben. Gel ölüm, buyur! Juliet öyle istiyor. Nasıl canım? Hadi konuşalım. Sabah olmadı daha.

JULIET:

Oldu oldu, kaç artık, git, uzaklaş! Tarla kuşudur bu, böyle bozuk öten, uyumsuz, tiz sesler çıkaran. Tarla kuşu güzel taksim yapar, der bazıları. Bu öyle değil çünkü ayırıyor bizi. Yine derler ki tarla kuşu çirkin kurbağayla göz değiştirmiş; ah, ses değiştirseler keşke, değil mi ki kucaklaşmamıza son veriyor, sabah şarkısıyla buradan uzaklaştırıyor seni! Ah, git artık; ortalık gittikçe ağarıyor.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Göstermeye bağlı bir metinden alınmıştır.
- B) Şiirsel bir söyleyiş hâkimdir.
- C) Belli bir üslup kaygısı güdülerken yazılmıştır.
- D) Üç birlik kuralına dikkat edilerek oluşturulmuştur.
- E) Acıklı bir olay üzerine temellenmiştir.

1. Trajedi ile ilgili,

- I. Erdem ve ahlaka her şeyin üstünde yer verilir.
- II. Beş perdeden oluşur, koro ve diyalog bölümlerinden meydana gelir.
- III. Nazım-nesir karışık bir yapıda yazılır.
- IV. Üç birlik kuralına uyulur.
- V. Üslup kaygısı güdülür.

yargılarından hangisi söylenemez?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. Durum öyküsü ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Yazar, seçkin insanların öykülerini anlattığı için ağır-başlı bir üslup kullanır.
- B) Olay ya da gerilimin yerini belli bir ortamdan kaynaklanan izlenimler, çağrışımlar alır.
- C) Bir durumu yansıtmaya amacı taşıdığı için serim ipuçlarına rastlanmaz; öykünün bir sonucu, bir çözümü de olmayabilir.
- D) Yaşamdan bir kesit sunan ya da belli bir insanlık durumunu belli bir ortam içinde veren öykü biçimidir.
- E) Türk edebiyatında Sait Faik bu türün önemli yazarlarından.

3. Bir güvercinlikte yaşayan güvercinlerin içlerini atmaca korkusu sarmış. Hepsinin ödü kopuyormuş yırtıcı kuştan; sürekli tetikte duruyor, can düşmanlarının saldırılarını bin güçlkle savuşturuyorlarmış. Atmaca bakmış ki bu böyle olmayacak, bir kurnazlık düşünmüş. Güvercinlere, "Niye böyle yapıyorsunuz?" demiş. "Hep can korkusuyla yaşıyorsunuz. Oysa ben sizi şahinlerden, başka tehlikelerden korurum. Yapacağınız şey, beni kendinize kral seçmek. Ondan sonra bakın bakalım, sizi kimse tedirgin edebilecek mi?" Atmacanın sözlerine kanan güvercinler onu tahta geçirmişler. Ama aradan daha bir gün geçmeden atmaca her gece bir güvercini yemeye başlamış. Sıra daha kendine gelmeyen zavallı güvercinin biri, "Eh," demiş, "Boşuna yakınmayalım, bu belayı başımıza biz kendimiz sardık."

Bir fabladan alınan bu parçanın ana fikri ile aşağıdakilerden hangisi örtüşmektedir?

- A) Gün gelir; zalim, ezdiği kişilerin elinden kurtulamaz.
- B) Açıklamalar, ne kadar mantıklı olursa olsun, bir korkağa cesaret veremez.
- C) Görkemli başlangıçlar, çoğu zaman cılız sonuçlar getirir.
- D) Bazı ilaçlar hastalığın kendisinden bile kötüdür, iyileştireceğine öldürür.
- E) Yeni dostlar uğruna eski dostlarını bırakanlar, çoğu kere yapayalnız kalır.

4. "Dram" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hem acıklı hem gülünç olaylar, yaşamda olduğu gibi bir arada bulunabilir.
- B) Eski Yunan mitolojisine yönelik değerlere yönelme görülür.
- C) Olay, tarihin herhangi bir devrinden ya da günlük yaşamdan alınabilir.
- D) Üç birlik kuralına uyma zorunluluğu yoktur.
- E) Hem şiir hem düzyazıyla yazılabilir.

5. Aşağıdaki parçalardan hangisi kahraman anlatıcının bakış açısıyla yazılmamıştır?

- A) Bayram heyecanı geçinceye kadar boyaları sakladım. Sonrasında ise mutfakta annemle yalnız olduğumuz bir vakit, sürünerek boyaları saklamış olduğum yere gittim. Dolabı ayağımla açtım ve içindeki beyaz boya kutusunu çıkarıp önüme koydum.
- B) Mahallenin yanı başında ihtiyar bir adama rastladım. Saygılı bir ifadeyle durumunu sordum. Beni duymadı. Bir daha o ihtiyara aynı şeyleri iletmek için ses tonumu yükselttim. Beni duyduğunu hareketleriyle gösterdi. Bana garip garip baktı.
- C) Görülecek, işilecek, tadılacak, okunacak, yazılacak, yapılacak o kadar çok şey birikiyor ki bundan sonra hayatımın bütün bunlara yetişemeyeceğinden korkuyorum. Kendi kendime karşı çok borçlandım. Kendime vadettiğim şeyleri yapmazsam utancımın aynaya bakamayacağım.
- D) Üç günden beridir hastanede yatıyordum. Artık buradaki hastalarla, yakınlarla ve doktorlarla arkadaş gibi olmuştuk. Geçenlerde göreve yeni başlayan doktorla da uzunca muhabbet etmiş dertleşme fırsatını bulmuştum.
- E) Ne hoş giysileri vardı ne de mücevherleri, hiçbir şeyi yoktu ne var ki hoşlandığı tek şey de bunlardı. Böyle şeyler için doğduğunu hissediyordu. Başkalarını etkisi altında bırakmak, büyülemek, kadınları kıskandırmak, erkeklerin gönlünü çelmek ona ne büyük zevkler verirdi!

6. ----; tür olarak ortaya çıktığı andan beri kişileri hep krallar, kraliçeler, azizler, mitolojik kahramanlar olmuştur. Kahramanı hiçbir zaman bir köylü ya da sıradan kişi olamayacağı ve halk kesiminden oluşan seyirciler için yazılmadığı için soylu bir türdür. XVII. yüzyılda Paris'te oynanan bu tiyatro türünün seyircisi kral, onun maiyeti, saray erkânı ve aristokratlardan oluşmuştur ve oyunların birçoğu sarayın salonlarında sergilenmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Trajedi B) Komedi C) Dram
D) Vodvil E) Feeri

7. Aşağıdakilerin hangisinde verilen bilgi araç içindeki roman türü ile ilişkilendirilemez?

- A) Ahmet Mithat Efendi, *Hasan Mellah* adlı romanında günlük yaşamda her zaman rastlanmayan, şaşırtıcı, değişik ve esrarlı olayları konu edinir. (Serüven romanı)
B) John Steinbeck *Gazap Üzümleri*'nde, Amerika'ya büyük hasarlar veren Büyük Ekonomik Buhran Dönemi'nde geçen bir hikâyeye odaklanır. (Sosyal roman)
C) Agatha Christie *Nil'de Ölüm* romanında, huzurlu tatili sırasında balayında olan bir kadının öldürülmesiyle kendisini bir cinayet soruşturmasında bulan dedektif Hercule Poirot'un hikâyesini anlatır. (Fantastik roman)
D) *Devlet Ana*; Ertuğrul Bey'den, Osman Bey'in batıya doğru beyliği genişletmesini ve Osmanlı Devleti'nin hangi amaçla ve nasıl kurulduğu ile ilgili süreçteki olayları konu edinir. (Tarihî roman)
E) Mehmet Rauf *Eylül* adlı romanında, kahramanlarının ruh çözümlemelerini yaparak onların insanlara, olaylara ve topluma bakışlarını yansıtır. (Psikolojik roman)

8. I. Romanlarda tahkiye, tasvir, diyalog gibi anlatım teknikleri kullanılırken öykülerde tasvir tekniği tercih edilir.
II. Romanlarda kişiler etraflı bir şekilde ele alınırken öykülerde daha dar bir çerçevede ele alınır.
III. Romanlarda mekân çeşitliliği öyküye göre daha fazla, şahıs kadrosu da daha geniştir.
IV. Romanlarda ders vermek amaçlanırken öykülerde okuyucuyu olay içinde yaşatma amaçlanır.
V. Romanlarda birbirini etkileyen birçok olayın oluşturduğu bir zincir söz konusuken hikâyeler daha çok tek bir olay üzerinde kurgulanır.

Roman ve öykünün karşılaştırıldığı yukarıdaki yargıların hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi araç içerisinde verilen roman tekniğiyle uyuşmaz?

- A) Bu teknikte sanatçı, kendi eserini başka eserleri taklit yoluyla yazar ve yeniden kurar. (Pastiş)
B) Yazar, kişi tanıtımını ve olay anlatımını bu teknikte yapar. (İç konuşma)
C) Anlatıcı, okuyucu ile eser arasına girmeden olayları, kişileri, varlıkları okuyucuya doğrudan sunar. (Anlatma)
D) Bu teknikte yazar, kahramanları karşılıklı olarak konuşturur. (Diyalog)
E) Anlatıcı, olayı içinde bulunduğu şimdiki zamandan alıp karakterin geçmişine ya da olayın meydana geldiği zamana gider. (Geriye dönüş)

10. Bilinç akışı tekniği, bir roman anlatım tekniğidir ve kahramanın kafasından geçenler düzensiz bir şekilde, çağrışımlarla, zıplamalarla farklı yönere gider. Bu anlatım tekniğinde dil bilgisinde sapmalar, duygu ve düşüncelerde karmaşıklık dikkat çeker.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bilinç akışı tekniğinden yararlanıldığı söylenebilir?

- A) Parlak saçlı, ince bıyıklı bir genç geldi; yakınına oturdu. Ayşe'nin gözü kapılarda ama üstünde onun bakışlarını duyuyor, sinirleniyor. "Ne kalabalık! Bir o yok sanki." Salonun kapıları açılınca bekleyenler itişe kakışa yürüdüler. Bir kadın bağırdı. Yeni gelenler geç kalmış gibi koşuyorlar.
B) Onu sevdim, çok sevdim. Bir gün, bir kez olsun beni sevip sevmediğini sormadım. Çok kez sevgimin farkında olduğumu anlıyordum. Bazen de bunun hiç önemi yokmuş, zaman zaman da habersizmiş gibi davrandığı oldu.
C) Okyanusların birindeki küçük bir adayı sular basıyor. Adada yaşayanların hiçbirinin kurtulma umudu yok. Onlar da adanın en yüksek tepesindeki bir gece kulübüne gidiyor, deniz suları gövdelerini hareket edemez hâle getirene kadar dans ediyorlar.
D) Oysa şimdi bir kez olsun dönüp bakmıyordu annesine, babasına. Annesinin üvey olduğunu sonradan öğrendi Mehmet Kadri. Kadınla bir kez bile konuşmadılar nedense. Gökçen'in sözlerini iletmedi. Emin Bey'den çekindiği söylenebilir miydi, bilmiyordu.
E) Yollar kalabalıktı. Baktığı yeri gözlerinden en uzun sakladıkları için en çok Bebek tramvayına kızılıyordu. Deve tüyü paltolu bir kadın görünce yüreği çarptı ama o değildi. Şapkalıydı. Kalktı. Kapıya yürürken duvardaki takvimi gördü. 7 Mart Cumartesi yazılıydı. 27'nin yarısı kara, yarısı kırmızıydı. Rahatladı. İşte boşuna beklemişti. İnsanların düzeninde bütün ayrıntılar önemliydi.

1. "Sunum" ile ilgili aşağıda verilen açıklamaların hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Kişi, sunum yapacağı konuyu iyi belirlemeli ve konunun ilgi çekici olmasına dikkat etmelidir.
- B) Sunum esnasında beden dili iyi kullanılmalı, beden dilinde aşırı olunmamalı, dengeli olunmalıdır.
- C) Sunumu yapılan konunun dışında, ilgi çekici kimi olayları veya anekdotları konuya dâhil etmekten kaçınılmalıdır.
- D) Sunumda bilgiler belirli bir düzen içerisinde anlatılmalı ve bilgi karmaşasına yol açacak davranışlardan uzak durulmalıdır.
- E) Sunum bittikten sonra dinleyici kitlesi tarafından konu ile ilgili sorulan sorular, titiz bir şekilde cevaplanmalıdır.

2. Sempozyum ile ilgili

- I. Konuşmalar, bilimsel ve/veya yarı bilimsel konularda olur.
- II. Radyo ve televizyon gibi medya organlarında yapılır.
- III. Konuşmalar, birkaç oturumda ve buna bağlı olarak çoğu zaman birkaç günde yapılır.
- IV. Konuşmacılar için önceden belirlenen belli süreler vardır.
- V. Konuşmalar, bir başkan tarafından yönetilir ve başkan, konuşmacıların dışında birisi olarak belirlenir.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. "Bu tartışma türü, özel durumlara yönelik olarak yapılır ve belli bir hazırlık gerektirir. Dinleyiciye değil, dinleyicilere seslenilir. Konuşmalar genele açık şekilde olur. Popüler ve/veya yarı bilimsel konularda olabilir. Konuşmalar, daha sonra yazınsal bir metne dönüştürülmez. İşitsel ve görsel medya organlarında yapılabilir. Bu tartışma türünde konuşmalar, tek oturumda yapılır ve konuşmacı sayısı da 3-5 arasında değişir." diyen birinin sözünü ettiği tartışma türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Panel   B) Sunum   C) Konferans
D) Forum   E) Seminer

4. (I) Toplumunu yakından ilgilendiren güncel bir konunun değişik görüşlerdeki uzman kişiler tarafından geniş ve seçkin bir izleyici kitlesi önünde tartışılmasıdır. (II) Açık oturumda tartışılacak konu, toplumun tümünü ya da bir bölümünü ilgilendirmelidir. (III) Açık oturumda temel ilke, değişik görüşlerin eşit oranda temsil edilmesidir. (IV) Bu şekilde konu geniş bir yelpazede, ayrıntılı bir şekilde konuşmacılar tarafından tartışılabilir. (V) Açık oturumlarda tartışmayı bir başkan yönetir ve başkan, konuşmacılar arasından seçilir.

Açık oturumun anlatıldığı bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. Aşağıdaki sözlü anlatım türlerinden hangisi karşısında verilen ifadeyle ilişkilendirilemez?

- A) Münazara - Tez ve antitez
- B) Sempozyum - Seri konuşmalar
- C) Söylev - Coşkulandırma
- D) Forum - Bilimsel konuşmalar
- E) Sunum - Slayt hazırlama

6. Bir düşünceyi belli bir topluluğa benimsetmek, savunulan düşünceyi hitap edilen kişilere aşılıyarak o düşünce etrafında yeni insanlar toplamak amacıyla gerçekleştirilen, coşkulu ve heyecanlı bir konuşma tarzında hazırlıklı yapılan bir konuşma türüdür. ---- ikna amacı güden bir konuşma türü olduğu için konuşmayı yapan kişi, etkili iletişim tekniklerinden faydalanmalıdır. İzleyicilerle göz teması kurmak, vurgu ve tonlamalara dikkat etmek, jest ve mimikleri yapılan konuşmayla uyumlu bir şekilde kullanmak ve sözü uzatmadan kısa, vurucu cümlelerle konuşmayı düzenlemek gerekir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Konferans   B) Nutuk (Söylev)   C) Brifing
D) Seminer   E) Sunum

7. "Konferans" ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Topluluk önünde ve belli bir hazırlıkla yapılması bakımından nutukla benzerlikler gösterir.
- B) Amaç; topluluğa bir konu hakkında bilgi vermek, topluluğu bilgilendirmektir.
- C) Dinleyicisi, belirli bir kültür seviyesine ulaşmış kişilerden oluşur.
- D) Konuşmacı, konuşma esnasında gelen sorulara tatmin edici cevaplar vermelidir.
- E) Genellikle bilim, sanat ve ekonomi konularında ve kapalı bir salonda verilir.

8. Panelden sonra seyircilerin de tartışmaya katıldığı bir toplu tartışma türüdür. Belli bir konuda ortaklığı bulunan bir grubun, ortak sorunlarının çözümlenmesinde görüş birliğine varmak üzere düzenlenen toplu tartışmaya denir. Genellikle grup başkanı denilen bir kişi tarafından yönetilir, topluluğun her üyesinin konuşmada ve görüşlerini bildirmede eşit hakkı vardır. Tartışmanın sonunda, tartışma konusu olan sorunun çözümünde tutulacak ortak yolun belirlenmesi amaçlanır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Forum
- B) Konferans
- C) Nutuk
- D) Açık oturum
- E) Sunum

9. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi ayraç içerisinde verilen kavramı karşılımaz?

- A) Güncel, siyasi, sosyal ve bilimsel konuların veya sorunların herkesin izleyebileceği bir biçimde açık olarak tartışıldığı toplantı. (Açık oturum)
- B) Bir konunun, düzenlenmiş bir izleneye göre, uzmanlarca, çeşitli yönleriyle ayrı ayrı (saatlerde) açıklandığı, bilimsel konuşma toplantısı. (Sempozyum)
- C) Bir işe alınacak kişiler arasından seçim yapabilmek amacıyla kendileriyle karşılıklı konuşma, görüşme. (Diyalog)
- D) Dinleyicilere bilim, sanat, edebiyat gibi birçok konuda bilgi vermek için yapılan konuşma. (Konferans)
- E) Dinleyici durumunda olanların da söz alabildikleri belli bir konu üzerinde düzenlenmiş toplantı. (Forum)

10. Gerçeği, uygun ve etkili bir biçimde ortaya koymak; öğrencilerin savunma yeteneklerini ortaya çıkarmak ve onları tartışmaya alıştırmak, öğrencileri araştırma ve incelemeye yönlendirmek, onların konuşma yeteneklerini geliştirmek gibi hedefleri olan bir sözlü anlatım türüdür. Bu sözlü anlatım türünün; öğrenciyi, ders kitaplarının dışında diğer eserleri okumaya ve başka kaynakları araştırıp değerlendirmeye yönlendirmek, konuşma kuralları doğrultusunda konuşmalarına yardım etmek, onlara toplum karşısında, inandıkları bir düşünceyi, inançla ve özgürce savunma alışkanlığı kazandırmak ve güven duygusu vermek gibi birçok yararı vardır. **Bu parçada anlatılan sözlü anlatım türü aşağıdakilerin hangisidir?**

- A) Sunum
- B) Röportaj
- C) Demeç
- D) Mülakat
- E) Münazara

11. Sözlü iletişim türlerinden "tartışma" ile ilgili aşağıdaki yargıların hangisi yanlıştır?

- A) Konunun sınırlanmadan çok geniş açılardan ele alınması sağlanır.
- B) Bir konu çevresinde lehte ve aleyhte karşılıklı düşünceler ortaya konur.
- C) Problemlere cevap ve çözüm bulmak için gerçekleştirilir.
- D) Gerçek, doğru, iyi ve güzel olanı birlikte arama çalışmasıdır.
- E) Konunun güncel olması, tartışılacak yönlerinin bulunması önemlidir.

1. I. Havada serbest bırakılan her cisim yere düşer. Bu düşmeye sebep olan da yer çekimi kuvvetinden başka bir şey değildir. Cisimlerin ağırlığı ya da hafifliği, aslında yerin onları daha büyük veya daha az bir kuvvetle çekmesiyle ilgilidir. Her cismin diğer cisimler üzerinde belirli bir çekim kuvveti vardır. Bu çekim kuvveti, söz konusu cisimlerin kitesine ve birbirine olan mesafesine bağlıdır. Cisimler ağırlaştıkça ve aralarındaki mesafe azaldıkça birbirleri üzerindeki çekim kuvveti büyür.
- II. İstanbul'da bahar her şeyden önce ağaçların bahar çiçekleriyle donanması demektir. Soğukça, bazen karlı geçen mart ayından sonra, nisanın ilk günlerinde beklemeye koyulurduk, bir sabah baharlar açardı, önce erikler çiçek açardı. Eriklerin bahar çiçeklerinde yaşama sevinci veren bir şey vardır. Gelgelelim bu çiçekler çabucak dökülür, erik ağaçları sık yapraklarla örtünerek yemyeşil keser. Zaten önce beyaz baharlar açar, bir iki gün içinde pembeler, havalar biraz daha ısınınca da kırmızı çiçekler. Yaz meyvelerinin bir şenliği gibidir hepsi.

Yukarıda numaralanmış bölümlerde verilen metinlerin ayırıcı özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birincide iletilerin doğrudan, ikincide dolaylı verilmesi
B) Birincide dilin göndergesel, ikincide dil ötesi işlevde kullanılması
C) Birincinin anlatmaya, ikincinin göstermeye bağlı metin olması
D) Birincinin bilimsel, ikincinin felsefi konuda yazılması
E) Birincinin sözlü, ikincinin yazılı anlatım türünde olması

2. Aşağıdakilerden hangisi münazarayı diğer bütün sözlü iletişim türlerinden farklı kılan bir özelliktir?

- A) Konuşmaların bir başkan tarafından yönetilmesi ve başkanın, konuşmacıların dışında birisi olarak belirlenmesi
B) Özel durumlara yönelik olarak yapılması ve belli bir hazırlık gerektirmesi
C) Konuşmacıların konuyu olumlu veya olumsuz yönleriyle ortaya koymaları ve soruna çözüm aramaları
D) İki farklı grubun, iki yönü de aynı oranda doğruluk değeri taşıyan bir konuyu bir jüri önünde tartışmaları
E) Her konuşmacının kişisel bakış açısına göre konu ile ilgili düşüncelerini açıklaması

3. Çocuk kitabı ve modern tarzda yazdığı öyküleriyle bilinen Ayşe Kilimci, *Sonsuzcu* adlı hikâyesinde Tagor'un "Biz, bütün kelimeleri bırakıp daima sessiz olana sapıyoruz. Ellerimizi ümidin ötesindeki şeyler için bile boşluğa uzatıyoruz." sözünü kullanarak ---- tekniğine; *Gazal Haşim'in Nakışları* adlı hikâyesinde güftesi Vecdi Bingöl'e, bestesi Sadettin Kaynak'a ait "Çıkar Yücelerden Haber Sorarım" adlı şarkının adını yedi defa tekrarlayarak ---- tekniğine; *Yapma Çiçek Ustaları* adlı hikâyesinde Gülderen'in Nadi Öğretmen'le yaşadığı ilişkinin başlangıç zamanlarına ve ailesinin dağılmasından önceki zamana gitmesiyle ---- tekniğine başvurmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki anlatım tekniklerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) iç çözümleme - montaj - geriye dönüş
B) leitmotiv - montaj - geriye dönüş
C) montaj - leitmotiv - geriye dönüş
D) iç diyalog - metinler arasılık - üst kurmaca
E) bilinç akışı - leitmotiv - özetleme

4. Orhan Kemal, *Uyku* hikâyesinde soyut fikirleri canlandıran somut ayrıntıları tasvirde büyük bir başarı göstermiştir. Biz hikâyeyi okurken bir fabrikada yaşanan hayatı, bir film seyrederek gibi görürüz. Yazar, hikâyesini anlatırken objektif tasvire başvurarak kendisini gizlemeye çalışmakla beraber hikâyenin bütün yapısına, benimsemiş olduğu ideoloji, onun hayat ve insan görüşü, mantığı ve materyalist diyalektiği hâkimdir.

Bu parçada aşağıdaki türlerden hangisine özgü nitelikler ağır basmaktadır?

- A) Makale   B) Eleştiri   C) Fıkra
D) Sohbet   E) Deneme

5. "Tiyatro" ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Gerçek veya gerçekleşmesi mümkün olan olayları anlatır.
B) Bir canlandırma sanatıdır, hayatı taklit eder ve gerçekliği de buradan gelir.
C) Okuyucuya değil, seyirciye hitap etmesi yönüyle roman ve hikâyeden ayrılır.
D) Serim, düğüm ve çözüm bölümlerinden oluşur.
E) Mekân, roman ve hikâyede olduğu gibi ayrıntılı şekilde anlatılır.

0A580261

6. Aşağıdakilerden hangisi olaya bağlı bir metinden alınmış olamaz?

- A) Genç adam konuşana acıyarak baktı. Öteki, dili büsbütün dolaşarak sonunda sustu, anlamsız bir sırtmayla karşısındakine baktı.
- B) Fena hâlde bozulmuş, kızarmıştı; tertemiz bir toplulukta yakışsız bir şey yapmış gibi yerin dibine geçmek istedi. Sonunda bütün cesaretini toplayarak gözlerini çevrede gezdirdi.
- C) Bu sözleşme, yabani bitki ve hayvan türlerinin uluslararası ticaretini kontrol altına alan bir sözleşmedir. Yabani türlere duyulan talep, bunların popülasyonları üzerinde bir baskı oluşturmakta ve soylarının tükenmesi noktasına kadar getirebilmektedir.
- D) Yeniden başlayan öksürük bunalımı, sahibinden daha ömürlü olacak gibiydi. Sonunda ihtiyarcık iki öksürük arasında dilini zahmetle oynatarak bir şeyler gevelemeye başladı ama anlayabilene aşk olsun!
- E) Sokağa çıkınca inme incekmiş gibi, uzun zaman olduğu yerde kıpırdanamadı. Şapkasını çıkarıp alındaki soğuk teri sildi, gözlerini yumdu; bir şeyler düşündü, sonra evinin yolunu tuttu.

- 7.** Arı geldi viz dedi, kız cehezin düz dedi. Ha şurda ha burda, koyını verdik kurda. Üzüm yedikh seçe, seçe yedikhçe midemiz aç. Yedim uç yüz kazan paça gene midem doymadı. Gene kefim gelmedi. Yarımdı gettim börekçi dükkânına yedim uç yüz börek gene karnım doymadı, gene kefim gelmedi, iri iri küfteler boğazıma dürteler. Hire'den, Tire'den, şimdi geçti buradan. Tepeden gider yol kimi, dereden gelir sel kimi. Hamza pehlivan kimi al, kırmızı. Yanağına bir feske deşe uç gün, uç gece Haleb'in su paluzası kimi tependir. Dedim derviş bunda var bir iş. Dedim abdal gel bu gece bizde kal. Sahan bir ebru zülâl verem ki heç benzeri olmiya. Keklik yürüyüşü, süpirge başlı, khumar bakışlı. Gettim kaldım öle cemaat ettiler, elimden tutup içeri verdiler.

Bu parça "masal"ın aşağıdaki bölümlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Serim   B) Düğüm   C) Çözüm
D) Döşeme   E) Dua

- 8.** Bilmem ben kendime çekidüzen vermesini, derviş gibiyimdir. Berbere uğramaya üşenip sakal bir karış, saçlar öylesine, günlerce dolaştığım olur. Bir Mehmet Bey'imiz vardı, çoktan öldü, rahmet dilemiş olacak, hatırlayıverdim. Tanışır, konuşurdum ama adımi hiç mi merak etmemiş, yoksa unutu mu vermiş, nedir? Bir gün benim için: "Hani saçı sakalı akar gibi bir adam geliyor buraya, o işte." demiş, duyanların hepsi de anlamışlar ben olduğumu. Bana da söylediler, hoşuma gitti, doğrusu tam bulmuş rahmetli. Çamurdan kaçınmayı bir türlü beceremem, çoraplarım hep düşer yakla boyun bağımın biri bir yarıdır, biri bir yanda; cigara külüne bulanmışım, ona da aldımam... Dedim ya, derviş gibiyimdir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Okuyucunun kanıları değiştirilmeye çalışılmıştır.
B) Okuyucuyla sohbet eder tarzda bir üslup kullanılmıştır.
C) Okuyucuyu bir olay içinde yaşatma hedeflenmiştir.
D) Okuyucuya eleştirel bakış açısı kazandırmak istenmiştir.
E) Okuyucunun gözlem gücü sorgulanmıştır.

9. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanışı vardır?

- A) Münazarada amaç, karşı görüşün fikirlerini çürütmek ve kendi fikrinin üstün gelmesini sağlamaktır.
B) Sempozyumda her bir konuşmacıya, sempozyuma katılan kişi sayısı da göz önünde bulundurularak ortalama 10 - 20 dakika konuşma süresi verilmektedir.
C) Açık oturumu yönetecek kişinin deneyimli olmasına dikkat edilmeli ve herhangi bir olumsuzluk hâlinde süreci yönetebilecek biri olmasına özen gösterilmelidir.
D) Kurultay, ele alınan konuların çeşitliliği veya konuşma yapacak kişilerin sayısına göre bir veya birkaç gün devam edebilmektedir.
E) Panellerde dinleyici kitlesini kendi düşüncesi etrafında bir araya getirmek, ikna etmek, kendisi gibi düşündürmek amacı vardır.

1. I. Röportaj; bir gazete yazarının tanınmış kişiler, yerler ve olaylarla ilgili inceleme ve araştırma yazıdır.
II. Röportaj, aynı konuda tek yazı olabildiği gibi dizi yazılar biçiminde de kaleme alınabilir.
III. Röportajda gerektiğinde fotoğrafın destekliğine ve tanıklığına başvurulur.
IV. Röportaj; gerçekleri araştırma, inceleme, gezip görme yoluyla ya da soruşturma yöntemiyle yansıtır.
V. Röportajı yapan kişi bireysel fikirlerini röportaja yansıt-mamalı, nesnel davranmalıdır.

Röportajla ilgili yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Modern tiyatro türlerinden olan komedi, kendi içerisinde üç türe ayrılır. Bu türler içerisinde ---- komedisi, insan karakterinin gülünç ve aksak yanlarını konu alır. Molière'in *Cimri* ve Shakespeare'in *Venedik Taciri* adlı eserleri bu türün özelliklerini yansıtır. ---- komedisinde toplumun gülünç ve aksak yanları ele alınır. Bu türe de Molière'in *Gülünç Kibarlar*, Gogol'un *Müfettiş* ve Şinasi'nin *Şair Evlenmesi* örnek verilebilir. Olayların şaşırtıcı biçimde düzenlediği, çoklukla güldürmekten başka bir amaç güdülmeyen yazılan komediler ise ---- komedisi şeklinde adlandırılır. Molière'in *Scapin'in Dolapları* ile Shakespeare'in *Yanlışlıklar Komedi*si bu türde yazılmış önemli eserlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) karakter - Entrika - töre
B) karakter - Töre - entrika
C) töre - Entrika - karakter
D) entrika - Töre - karakter
E) entrika - Karakter - töre

3. Aşağıdakilerden hangisi münazaranın konusu olamaz?

- A) Dünya, Güneş etrafındaki dönüşünü 365 gün 6 saatte tamamlar mı, tamamlamaz mı?
B) Sosyal medyadaki anonim hesaplar kaldırılmalı mı, kaldırılmamalı mı?
C) Ekonomik kalkınma uğruna çevreye zarar verilebilir mi, verilemez mi?
D) Gelir vergisi oranı herkes için eşit olmalı mı, olmamalı mı?
E) Bütün dünyada yapay zekâ çalışmaları durdurulmalı mı, durdurulmamalı mı?

4. Sergide bir av resmi varmış;
Ressam bir av resmi yapmış kocaman;
Serilip yatmış ortaya.
Yanında ufacık bir insan:
Tek başına aslanı haklamış güya!
Göğsü kabarıyormuş seyircilerin;
İnsanlar başka şey diyorlarmış.
Sahici bir aslan çıkagelmiş bir yerden;
Kesmiş soluğunu hepsinin:
– Evet, demiş; bu resme göre
Siz ayakta, biz yerde.
Fakat yapan sizi aldatmış;
Görmemiş, kafadan atmış.
Tam tersini görürdünüz bu resmin,
Bizden de ressam çıkaydı,
Üstelik yalan da olmazdı!

Bu metin ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Fabl türündeki bir yapıttan alınmıştır.
B) Dilin sanatsal işlevinden yararlanılmıştır.
C) Alegorik yöntemle soyut bir durum somutlanmıştır.
D) İnsan dışı bir varlık, insan gibi konuşturulmuştur.
E) Anlatıcı ve aslanın monologlarına yer verilmiştir.

5. I. Tiyatro Adaptasyon
II. Öykü Çatışma
III. Roman Leitmotiv tekniği
IV. Fabl İntak sanatı
V. Masal Fasil bölümü

Yukarıda verilen türlerden hangisi karşısındaki ifadeyle ilişkilendirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki yazar - eser - tür eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Salah Birsal *Kurutulmuş Felsefe Bahçesi* eleştiri
B) Halide Edip *Mor Salkımlı Ev* anı
C) Ahmet Rasim *Ramazan Sohbetleri* söyleşi
D) Yaşar Kemal *Bu Diyar Baştan Başa* röportaj
E) Ahmet Mithat *Avrupa'da Bir Cevelan* gezi yazısı

ŞİR BİLGİSİ - SÖZ SANATLARI

3

1. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde ahenk, sadece kafiye ile sağlanmıştır?

- A) Ona ısıklık çalar ejder başlı sert alevler
Ellerinde katranlı çıra yanan kızıl devler
- B) Muhabbet bağında kendimden geçtim
Ateşler içinde bir lale seçtim
- C) Gözünün değdiği yere gül düşer
Sonunda sana da bir gönül düşer
- D) Ümidim yılların seline düştü
Saçının en titrek teline düştü
- E) Koro hâlinde dağlar derin derin
Söyledi şarkısını mevsimlerin

2. Uykudan uyanmış şahin bakışlım
Dedim yorgun musun söyledi yok yok
Ak ellerin elvan elvan kınalım
Dedim bayram mıdır söyledi yok yok

Bu dördütle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Lirik bir şiir türünden alınmıştır.
- B) Nazım türü bakımından güzellemedir.
- C) Semai nazım şeklinde yazılmıştır.
- D) Tekrir sanatından yararlanılmıştır.
- E) Çapraz kafiye şemasından yararlanılmıştır.

3. Bîçâre gönüller! Ne giden son gemidir bu
Hicranlı hayâtın ne de son mâtemidir bu

Bu dizelerde aşağıdaki kafiye türlerinden hangisi vardır?

- A) Yarım
- B) Tam
- C) Tunç
- D) Zengin
- E) Cinaslı

4. Her şey yerli yerinde; havuz başında servi
Bir dolap gıcırıyor uzaklarda durmadan
Eşya aksetmiş gibi tılsımlı bir uykudan
Sarmaşıklar ve böcek sesleri sarmış evi

Bu dördlüğün uyak şeması aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Sarma
- B) Çapraz
- C) Düz
- D) Örüşük
- E) Mâni tipi

5. Aşağıdakilerin hangisinde cinaslı uyak vardır?

- A) Saçma ey göz eşkden gönlümdeki odlara su
Kim bu denlü dutuşuban odlara kılmaz çâre su
- B) Dönülmez akşamın ufkundayız. Vakit çok geç
Bu son fasıldır ey ömrüm, nasıl geçersen geç
- C) Ey Marmara'nın mâî der-âğuşu içinde
Ölmüş gibi dalgın uyuyan tûde-i zinde
- D) Örtün, evet, ey hâile... Örtün, evet, ey şehir
Örtün ve müebbet uyu, ey fâcire-i dehr
- E) Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar
Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde yarım kafiye kullanılmıştır?

- A) Dili al ey büt-i Çîn hayruna bir deyr eyle
Sana bir büseye satduk yüri var hayr eyle
- B) Aceb bu derdümün dermanı yok mı
Ya bu sabr itmegün oranı yok mı
- C) İrdi hengâm-ı safâ fasl-ı bahar oldu yine
Vakt-i gül mevsim-i feryâd-ı hezar oldu yine
- D) Gamdan ölmem korkarım gayret helâk eyler beni
Tigden çekmem hazer firkat helâk eyler beni
- E) Bir lebî gonca yüzü gülzâr dersen işte sen
Hâr-ı gâmda andelib-i zâr dersen işte ben

7. Bir garib rüya rengiyle
Uyuşmuş gibi her şekil
Rüzgârda uçan tüy bile
Benim kadar hafif değil

Başım sükütu öğüten
Uçsuz, bucaksız değirmen
İçim muradına ermiş
Abasız, postsuz bir derviş

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Abartılı bir anlatımın benimsendiği
B) Benzetme sanatından yararlandığı
C) Farklı uyak şemalarıyla oluştuğu
D) 8'li hece kalıbıyla yazıldığı
E) Farklı uyakların kullanıldığı

8. Ölü sularından iniyordum nehirlerin
Baktım yedekçilerim iplerimi bırakmış
Cırlak kızıl deriler, nişan atmak için
Hepsini soyup alaca direklere çarpmış

Bu dördlükte aşağıdaki uyak çeşitlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Zengin uyak
B) Cinaslı uyak
C) Tam uyak
D) Yarım uyak
E) Tunç uyak

9. Su yok, toprak çatlıyor
Çekti elini bulutlar
Gökyüzü taş
Korkusu büyüyor karanlığın
Düştükçe içimize
Yeryüzü kum
Bir alaca çırpınış var
Kendine kıyıyor toplum
Sular kan

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Serbest nazımla yazılmıştır.
B) Kelime tekrarlarıyla ahenk sağlanmıştır.
C) Kişileştirme sanatına başvurulmuştur.
D) Satirik şiirin özelliklerini taşımaktadır.
E) Yakınılan bir durum söz konusudur.

10. Şiirin en önemli unsurlarından biri de söz sanatlarıdır. Edebî sanatlar, dizelere çağrışım zenginliği ve çok boyutluluk katar. **Buna göre aşağıdakilerden hangisinin, çağrışım yönünden zengin olduğu söylenemez?**

- A) O gün gelsin neşemiz tazelensin de gör
Dünyayı hele sen bir barış olsun da gör
B) Şu senin bulutsu sesin var ya
Uçtan uca ters yüz ediyor geceyi
C) Büyülenmiş bir ceylan gibi bakıyor zaman
Sessizlik dökülüyor bir yerdé yaprak yaprak
D) Dalga dalga hücum edip pişmanlıklar
Unutuşun o tunç kapısını zorlar
E) Güvercin bakışlı sessizlik bile
Çınlıyor bir sonsuz devam vehmiyle

11. Buğulandıkça yüzü her aynanın
Beyaz dokusunda bu saf rüyanın
Göğe uzanır -tek, تنها- bir kamış
Sırf unutmak için, unutmak ey kış
Büyük yalnızlığını bu dünyanın

Bu dizelerle ilgili

- I. Bent nazım birimiyle yazılmıştır.
II. Nida sanatından yararlanılmıştır.
III. Hecenin 11'li kalıbıyla yazılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

ÖSYM Sorusu / 2021 AYT

12. Bu dünyaya sanki vefa gelmemiş
Gelmişse de bir kimsede kalmamış
Kim var ki dostundan cefa görmemiş
Cihanda bir söze duran mı kaldı

Bu dördlükle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle yazıldığı
B) Satirik şiire örnek olduğu
C) Düz kafiye düzeninde olduğu
D) Teşbih sanatından yararlandığı
E) Redife yer verildiği

1. Elvedâ ey sevimli yolcu! Gecen
Gündüzün daimâ yüzün gibi şen
Rûh-ı sâfin kadar beşûş olsun
Geçtiğin yer çiçek, çemen dolsun

Bu dizelerde aşağıdaki kafiye türlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tam B) Yarım C) Zengin
D) Cinaslı E) Tunç

2. Hepsini al, sevgilim, ne sevgi varsa bende,
Çoktan senin olmayan ne sevgi sağlarsın ki?

- I. eline geçersen de
II. sevdiğlerimin hepsi
III. gerçek der misin ona
IV. sende değil mi sanki?

Yukarıdaki iki dizeden sonra numaralanmış sözler aşağıdakilerden hangisine göre dizilirse çapraz uyak düzeninde bir dörtlük oluşur?

- A) III ve I B) IV ve II C) IV ve I
IV ve II III ve I III ve II
D) III ve I E) I ve II
II ve IV III ve IV

3. Birden hatırladık seninle buluşamadığımız günleri
Gel ey büyük bakış yüce suskunluk gel artık beri

Bu beyitle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Biçim ve içerik açısından gazel nazım şeklinin özelliklerini yansıtmaktadır.
B) Tekrar ve nida sanatlarından yararlanılmıştır.
C) Kafiye şeması "aa" olup matla beyti özelliği göstermektedir.
D) Ahenk unsuru olarak yalnızca kafiyeden yararlanılmıştır.
E) "günleri"deki "eri" sesleri "beri"de olduğu gibi geçtiği için tunç uyak vardır.

4. I.
Kitap en iyi arkadaş
Bana neyi sorsam söyler
Ne anlatsa en sonunda
Çalış, iyi, doğru ol der

- II.
Zenginin faytonu dağlardan aşar
Züğürt düz ovada yolundan şaşar
Zenginin helvası bal ile pişer
Züğürt herlesine un da bulamaz

Aşağıdakilerden hangisi bu iki şiirin ortak özelliğidir?

- A) Ait oldukları şiirin son dörtlüğü olma
B) Aynı nazım türünde yazılma
C) Redif ve uyağa yer verme
D) Hecenin 8'li kalıbıyla yazılma
E) Düz kafiye düzeniyle oluşma

5. Gün biter, sürü yatar ve sararan bir ayla,
Çoban hicranlarını basar bağrına yayla.
– Kuru bir yaprak gibi kalbini eline al,
diye hıçkırır kaval:
Bir çoban parçasısın olmasan bile koyun,
Daima egeceksin, başkalarına boyun;
Hülyana karışmasın ne şehir ne de çarşı,
Yamaçlarda her akşam batan güneşe karşı
Uçan kuşları düşün, geçen kervanları an!
Mademki kara bahtın adını koydu: Çoban!

**Bu dizeler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Pastoral şiire özgü nitelikler taşımaktadır.
B) Toplum düzensizlikleri eleştirel bir şekilde anlatılmıştır.
C) Toplumsal sınıf farklılıklarına işaret edilmiştir.
D) İnsan dışı varlıklara insani özellikler yüklenmiştir.
E) "Çoban, kaval, sürü vb." kavramlarla tenasüp sanatı yapılmıştır.